

Indhold

Aquamind	1
Blue Research	2
Dalgas	3
Danish Export	5
Danmarks Jægerforbund	7
Danmarks Naturfredningsforening	8
Danmarks Naturfredningsforening på vegne af DN, TTH og GPD	14
Danmarks Sportsfiskerforbund	18
Dansk Amatørfiskerforening	19
Dansk Industri	21
Danske Havne	23
DHI	26
Energinet	29
Gernok	31
Green Power Denmark	34
Komiteén Bæredygtig Kystkultur	39
Nationalpark Skjoldungernes Land	43
Nationalpark Vadehavet	44
Naturpark Lillebælt	48
IMAC (på vegne af Svendborg Kommune, Ærø Kommune, Faaborg-Midt fyn Kommune, Færgesekretariatet, BlueTech Center og SIMAC)	52
Syddansk Universitet, Biologisk Institut	54
Tænk tanken Hav	57
Vandsporten	62
WWF Verdensnaturfonden	64

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Mikkel Kristensen (mikkr@mim.dk), Neriman Balikci (neb@dma.dk)
Fra: Mikkel Kehler Villadsen (mkv@aquamind.dk)
Titel: Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning
Sendt: 04-12-2024 09:39

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning

Vi ønsker hermed at tilkendegive vores støtte til det foreslåede lovforslag om ændring af lov om maritim fysisk planlægning, der blandt andet muliggør dispensation fra havplanen for midlertidige arealanvendelser på havet i op til fire år med henblik på forskning, udvikling og test. Det er positivt, at dispensationsmuligheden fokuserer på projekter, der understøtter og fremmer mål inden for klima, vedvarende energi, natur, miljø og biodiversitet.

Det er vores opfattelse, at denne ændring af loven er af stor national betydning. Den eksisterende lovgivning hindrer i dag forsøg med marin naturgenopretning, herunder brugen af muslinger, i områder, der ikke er udpeget til muslingeproduktion. Flere initiativer, der sigter mod at forbedre den marine natur og økosystemerne i danske farvande, afventer denne tilpasning af loven.

I lyset af de danske havområders dårlige tilstand og den omfattende udbredelse af iltsvind i 2024 bør lovforslaget implementeres hurtigst muligt. Det er afgørende at sikre, at forsøgsprojekter, som er sæsonafhængige, kan opstartes uden yderligere forsinkelse. Muslingers reproduktion og den biologisk optimale periode for opstart af muslingeproduktion finder sted i maj-juni. Hvis loven ikke træder i kraft hurtigt, vil forsøg med marin naturgenopretning blive forsinket til foråret 2026.

Det er oplyst, at lovforslaget forventes at blive politisk besluttet i december 2024. Vi opfordrer kraftigt til, at loven træder i kraft umiddelbart derefter, for at undgå unødvendige forsinkelser i arbejdet med at forbedre tilstanden i danske havområder. De foreslåede ændringer vil spille en vigtig rolle i at styrke indsatsen for klima, miljø og biodiversitet i Danmark.

Med venlig hilsen

Aquamind

--

AQUAMIND

Mikkel Kehler Villadsen
Marinbiolog
mkv@aquamind.dk
+45 40 59 44 23

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Mikkel Kristensen (mikkr@mim.dk), Neriman Balikci (neb@dma.dk)
Fra: Per Dolmer Blueresearch (Per.dolmer@blueresearch.dk)
Titel: Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning
Sendt: 04-12-2024 09:21

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Miljø- og Ligestillingsministeriet

Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning

Vi ønsker hermed at tilkendegive vores støtte til det foreslåede lovforslag om ændring af lov om maritim fysisk planlægning, der blandt andet muliggør dispensation fra havplanen for midlertidige arealanvendelser på havet i op til fire år med henblik på forskning, udvikling og test. Det er positivt, at dispensationsmuligheden fokuserer på projekter, der understøtter og fremmer mål inden for klima, vedvarende energi, natur, miljø og biodiversitet. Det er vores opfattelse, at denne ændring af loven er af stor national betydning. Den eksisterende lovgivning hindrer i dag forsøg med marin naturgenopretning, herunder brugen af muslinger, i områder, der ikke er udpeget til muslingeproduktion. Flere initiativer, der sigter mod at forbedre den marine natur og økosystemerne i danske farvande, afventer denne tilpasning af loven.

I lyset af de danske havområders dårlige tilstand og den omfattende udbredelse af iltsvind i 2024 bør lovforslaget implementeres hurtigst muligt. Det er afgørende at sikre, at forsøgsprojekter, som er sæsonafhængige, kan opstartes uden yderligere forsinkelse. Muslingers reproduktion og den biologisk optimale periode for opstart af muslingeproduktion finder sted i maj-juni. Hvis loven ikke træder i kraft hurtigt, vil forsøg med marin naturgenopretning blive forsinket til foråret 2026.

Det er oplyst, at lovforslaget forventes at blive politisk besluttet i december 2024. Vi opfordrer kraftigt til, at loven træder i kraft umiddelbart derefter, for at undgå unødvendige forsinkelser i arbejdet med at forbedre tilstanden i danske havområder. De foreslåede ændringer vil spille en vigtig rolle i at styrke indsatsen for klima, miljø og biodiversitet i Danmark.

Venlig hilsen/Best regards

Per Dolmer
Blue Research Aps

M +45 21347781

Blue research

Søtoftsvej 24
DK-4720 Præstø
CVR 41900296
www.blueresearch.dk

HEDESELSKABET

Grøn innovation siden 1866

Miljø- og Ligestillingsministeriet, mim@mim.dk
c.c. mikkr@mim.dk, neb@dma.dk

Dato 17. december 2024

Høringssvar vedr. ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning j.nr. 2024- 7115

Tak for fremsendt høringsmateriale, hvortil Hedeselskabet har nedenstående bemærkninger.

Bemærkningerne er udarbejdet i samarbejde med det nyetablerede Netværk for Havets Genopretning bestående af DHI, WSP, Wittrup Seafood A/S, Blue Research og Hedeselskabet. Høringsbemærkningerne fremsendes også på vegne af netværket, der arbejder for at accelerere genopretningen af havet gennem aktiv marin genopretning, og nærværende høring er central for dette.

1. Lovforslag om etablering af Havnaturfonden

Vi hilser lovforslaget velkommen, og vi bifalder og bemærker at det er afgørende for havnaturfonden, at fondens projekter gennemføres med bedst mulige udbytte for havmiljøet, samt at der lægges vægt på at fondens projekter har størst mulig effekt for havmiljøet (jf. lovbemærkning side 9 og side 10, se nedenstående).

Lovbemærkningen side 9: Det er Miljø- og Ligestillingsministeriets vurdering, at det vil være afgørende for Havnaturfondens projekter, at de tilrettelægges med henblik på gennemførelse med det bedst mulige udbytte for havmiljøet.

Lovbemærkning side 10: Det foreslås, at der ved udvælgelsen af konkrete indsatser for naturgenopretning lægges vægt på den forventede natureffekt af marine projekter, da det er væsentligt for fonden at have størst mulig effekt for naturgenopretning.

2. Lovforslag om ændring af lov om maritim fysisk planlægning

Vi støtter forslaget, dog vil vi opfordre til at forslaget udvides til også at omfatte arealanvendelser i forbindelse med naturgenopretning i havet, således at formuleringen i §16 ændres fra " forskning, udvikling og test" til "forskning, udvikling, test og naturgenopretning", således at naturgenopretningsprojekter i havet kan gennemføres med bedst mulig effekt og udbytte for havmiljøet.

Muslinger og biogene rev (muslingebanker) er anerkendte omkostnings- og arealeffektive marine virkemidler, som bl.a. er nævnt som supplerende virkemidler i Aftalen om Grøn Trepert (Juni 2024). Dyrkning af blåmuslinger er stort set den eneste måde til at håndtere den interne næringsstoffbelastning i mange af vores fjorde og kystområder.

HEDESELSKABET

Grøn innovation siden 1866

Så hvis vi skal opnå et godt havmiljø inden for en kortere tidshorisont (hvilket vi skal), er der bred enighed om, at der skal igangsættes marin genopretning sideløbende med implementering af indsatser på land udover forsknings- udviklings- og testprojekter. Muligheden for dette åbner den foreslåede ændring for.

Den foreslåede ændring vil således give mulighed for, at muslinger og biogene rev reelt kan anvendes til naturgenopretning af havet i regi af andet end forsknings-, udviklings- og testprojekter i en begrænset periode, også i områder der ikke er udlagt til udviklingszoner til muslinger i havplanen.

Derudover er den foreslåede ændring i overensstemmelse med de foreslåede hensigter i den kommende Havnaturfond, hvor der lægges op til gennemførelse af projekter med bedst mulige udbytte og effekter for havmiljøet (se punkt 1).

Ydermere vil den foreslåede ændring bidrage til bedre mulighed for opnåelse af vandrammedirektivets krav om opnåelse af god økologisk tilstand i kystvandområder i 2027, samt EU's Naturgenopretningslov mål om at 20% af EU's land- og havområder skal være genoprettet inden 2030.

Den eksisterende lovgivning hindrer i dag både forsøg og anvendelse af marin naturgenopretning mht. brugen af muslinger i områder, der ikke er udpeget til udviklingszoner til muslingeproduktion i havplanen. Flere initiativer, der sigter mod at forbedre den marine natur og økosystemerne i danske farvande, afventer denne tilpasning af loven.

I lyset af de danske havområders ikke opfylder vandrammedirektivets krav om god økologisk tilstand og det omfattende iltsvind i 2024 bør lovforslaget implementeres hurtigst muligt. Det er afgørende at sikre, at projekter, som er sæsonafhængige, kan opstartes uden yderligere forsinkelse. Muslingers reproduktion og den biologisk optimale periode for opstart af muslingeproduktion finder sted i maj-juni. Hvis loven ikke træder i kraft primo 2025, vil forsøg og/eller projekter med muslinger og marin naturgenopretning blive forsinket til foråret 2026.

- Vi opfordrer til, at teksten i loven kommer til at se således ud: § 16 a. *Erhvervsministeren kan, på baggrund af en anmodning om dispensation fra en statslig myndighed, dispensere fra bestemmelser i havplanen, forslag til havplanen eller ændringer af havplanen til arealanvendelser med henblik på forskning, udvikling, test og naturgenopretning, som er tidsbegrænset til maksimalt 4 år.*
- Samt at lovgivningen træder i kraft primo 2025.

Venlig hilsen

Lisbeth Jess Plesner

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning

Til Miljø- og Ligestillingsministeriet

Danish Export Association (herunder eksportnetværket Danish Export – Fish Tech) takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende udkast til lovforslaget om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven og etablering af Havnaturfonden. Vi anerkender det positive initiativ til at styrke havmiljøet og fremme bæredygtige løsninger for udbygning af vedvarende energi på havet. Vi vil gerne fremhæve nogle vigtige perspektiver vedrørende dansk akvakultur, som vi mener bør indgå i overvejelserne omkring lovforslaget.

1. **Bevarelse af zoner til off-shore havbrug:** Det er afgørende, at der sikres zoner til off-shore havbrug som en del af den samlede maritime planlægning. Denne tilgang understøtter en fortsat positiv udvikling af den danske akvakultursektor. Havbrugene spiller ikke blot en rolle i selve produktionen på havet, men også for produktionen i recirkulerede anlæg på land, hvor fisk til havbrugene opdrættes indtil de er klar til at blive udsat i de havbaserede anlæg. En begrænsning af disse zoner kan have vidtrækkende konsekvenser for både havbaseret og landbaseret akvakulturproduktion.
2. **Betydning for dansk akvakulturerhverv:** Produktion i danske havbrug er en nøglekomponent for akvakulturerhvervet i Danmark. Den understøtter ikke kun udviklingen af foder, teknologi og udstyr, men er også fundamentet for Danmarks unikke position som en af verdens førende leverandører af teknologi og udstyr til den globale akvakulturindustri. Hvis produktionen i danske havbrug reduceres, reduceres også muligheden for fortsat at udvikle løsninger og opnå ny viden. Det vil svække vores konkurrenceevne globalt og have negative konsekvenser for arbejdspladser og innovation inden for sektoren. Med andre ord er vi nødt til at have et stærkt hjemmemarked, hvor hele værdikæden kan samarbejde om at udvikle de mest bæredygtige og konkurrencedygtige løsninger til resten af verden.
3. **Bæredygtighed og klima:** Akvakultur er en af de mest bæredygtige former for fødevarerproduktion med et meget lavt CO₂-aftryk sammenlignet med andre produktionsformer. For at Danmark skal kunne opfylde sine klimamålsætninger, bør akvakultursektoren betragtes som en del af løsningen. Det er vigtigt at understøtte produktionen og fremme dens udvikling for at udnytte dens potentiale til at bidrage til bæredygtig fødevarerproduktion og klimamål.

Vi opfordrer til, at lovforslaget tager højde for ovennævnte aspekter og sikrer, at rammerne for Havnaturfonden og maritim fysisk planlægning understøtter en helhedsorienteret tilgang, hvor både havmiljø, klima og erhvervsinteresser kan sameksistere.

Vi ser frem til at følge det videre arbejde og bidrager gerne yderligere med input til at styrke den danske akvakultursektor i harmoni med de overordnede målsætninger for havmiljøet.

Anette Snedgaard Galskjøt
CEO
Danish Export Association

Miljø- og Ligestillingsministeriet
mim@mim.dk

**DANMARKS
JÆGERFORBUND**

Danmarks Jægerforbund
Molsvej 34
8410 Rønde

Tlf. + 45 88 88 75 00

post@jaegerne.dk

18. december 2024

Vedr.:

Høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning j.nr. nr. 2024-7115.

Miljø- og Ligestillingsministeriet har den 22. november 2024 udsendt nærværende udkast til lovforslag i høring, og i denne forbindelse ønsker Danmarks Jægerforbund at give følgende bemærkninger:

Danmarks Jægerforbund bifalder etableringen af Havnaturfonden, om end vi mener, at den afsatte beløbsramme på 500 millioner kr. vil være utilstrækkelig i forhold til de voldsomme udfordringer, der forestår ved genoprettelsen af de pressede og delvist ødelagte økosystemer i den danske marine natur.

Forudsætningen for Havplanen er som bekendt Havstrategidirektivet, der forudsætter, at medlemsstaterne anvender en økosystembaseret tilgang til forvaltning af havet.

Dette indebærer, at havets bæreevne sætter ultimative grænser for menneskelige aktiviteter. Mere konkret betyder det, at vurderingen af en planlagt aktivitets effekter på havmiljøet skal tage højde for de kombinerede kumulative effekter af alle relevante presfaktorer, der påvirker økosystemerne, inden for det område, der er relevant for et givent økosystem.

Bemærkningerne viser lovforslagets gode vilje ved at understrege væsentligheden i, "at der tilvejebringes de bedst mulige forudsætninger for at sikre sameksistens mellem henholdsvis VE-udbygning på havet og miljø- og naturhensyn", eller væsentligheden i, at "Erhvervsministeren tager ved gennemførelse af havplanlægningen hensyn til økonomiske, sociale og miljømæssige forhold samt sikkerhedsaspekter for at støtte en bæredygtig udvikling og vækst i den maritime sektor under anvendelse af en økosystembaseret tilgang".

Danmarks Jægerforbund mangler en konkret beskrivelse af, hvordan man forestiller sig at anvende en økosystembaseret tilgang, og hvordan lovforslaget konkret definerer en økosystembaseret tilgang.

I "Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser" er fokus stort set rettet mod erhvervs-mæssig udnyttelse af den danske marine natur.

Danmarks Jægerforbund savner derfor et eller flere afsnit, som beskriver, hvordan en kommende forvaltning med en økosystembaseret tilgang vil holde menneskelige aktiviteter inden for grænserne af havets bæreevne.

Spørgsmål vedrørende høringsvaret eller ved behov for uddybende kommentarer, bedes rettet til Chefkonsulent Jakob Bergmann Nielsen, Afdelingen for Vildtforvaltning og Uddannelse. Telefon: 88 88 75 51/81 88 24 46. Mail: jbn@jaegerne.dk

Venlig hilsen
Danmarks Jægerforbund

Jakob Bergmann Nielsen
Chefkonsulent, Natur- og vildtpleje samt landbrug

Direkte tlf. + 45 81882446
E-mail jbn@jaegerne.dk

Dato: 20. december 2024

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning. J.nr. 2024-7115

Miljø- og Ligestillingsministeriet har d. 21. november 2024 udsendt udkast til "Høringssvar vedr. ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning". Danmarks Naturfredningsforening (DN) takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Nedenfor er gennemgået lovforslaget for hhv. etableringen af Havnaturfonden og ændringer i lov om maritim fysisk planlægning.

Lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden)

DN glæder sig over, at der med *Tillægsaftale om udbudsrammer for 6 GW havvind og Energi Bornholm* blev afsat midler til at etablere Havnaturfonden, noget som DN sammen med Tænk tanken Hav og Green Power Denmark, har ønsket sig længe.

Det danske hav er i en stærkt forarmet tilstand, og natur og biodiversitet i havet er presset pga. store negative påvirkninger fra mange forskellige menneskelige aktiviteter. Havnaturfondens overordnede formål er, at "... bidrage til beskyttelsen af arter og genopretning af økosystemer ved at foretage omkostningseffektiv genopretning af havnatur og biodiversitet" samt "... bidrage til viden om miljø- og natureffekterne af VE-udbygningen på havet med henblik på at forbedre havmiljøet". Dermed vil Havnaturfondens projekter kunne medvirke til at løfte genoprettelsen af vores havområder, så store sammenhængende områder kan sikres en aktiv genoprettelse. Dette er et vigtigt led i at efterleve forpligtelserne i EU's naturdirektiver og målene i naturgenopretningsforordningen. Ligesom der vil blive genereret viden om sameksistens mellem VE-udbygningen på havet og natur- og miljøhensyn.

Men for at lykkes med det arbejde, er det vigtigt at fonden bliver gjort til en permanent struktur, da havets økosystemer ikke vil være genoprettet i 2030, hvor bevillingen til fonden udløber. DN bakker op om passussen i aftaleteksten om Havnaturfonden, hvor det fremgår at "... aftalen om havnaturfonden og dens finansiering skal genbesøges senest i 2028. Det skal ved genbesøget bl.a. overvejes, om fondens bør organiseres som en permanent og uafhængig fond"

Da et af formålene med fonden er at bidrage til beskyttelsen af arter, finder DN at det mangler at blive beskrevet i loven, hvordan dette kommer til at ske ifm. Havnaturfondens arbejde. Det

fremgår ingen steder, hvordan man vil sikre en beskyttelse af de områder der genoprettes, når denne er fuldført. Vil der fx komme forbud mod fiskeri af forskellig art rundt om nyetablerede rev, således at revene reelt er medvirkende til at lave oaser for havets organismer. Og hvordan vil man beskytte nyplantede ålegræsområder, når denne marine naturtype ikke er beskyttet genne fx habitatdirektivet.

DN ser frem til at deltage i arbejdet i det rådgivende udvalg, og derigennem rådgive ministeren til at vælge de bedste projekter set ud fra et biodiversitetsmæssigt perspektiv, så kommende naturgenopretningsprojekter, altid i videst muligt omfang, kommer til at indtænke et samlet seascape i genopretningen, og dermed etableringen af et mere 'helt' økosystem.

I almindelige bemærkninger fremgår det, at:

Miljøministeren ikke er forpligtet til at følge "... de principper, der fremgår af aftalen om etablering af Havnaturfonden, herunder krav til effektevaluering, omkostningseffektivitet og inddragelse af et rådgivende udvalg". DN finder, at det vil være meget uhensigtsmæssigt hvis ministeren vælger ikke at følge de principper som aftalen er bygget op om ift. at sikre krav til effektevaluering, omkostningseffektivitet og inddragelse af det rådgivende udvalg, som netop sikrer en god arbejdsfordeling mellem ministeren og det rådgivende udvalg og den ekspertviden som udvalget er valgt ud fra og en fravigelse af principperne kan potentielt medføre igangsættelse af projekter, der kan have en mindre natureffekt.

Desuden fremgår det af "Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser §1", at Havnaturfondens sekretariat kan vælge ikke at igangsætte effektevaluering, hvis det "... vurderer, at udgifterne til effektevaluering vil blive uproportionelt store ift. udgifterne til den reelle naturgenopretning". DN kan ikke forestille sig, at det rådgivende udvalg, ville kunne anbefale ministeren at igangsættes et projekt hvor effektevalueringen 'blive uproportionelt store ift. udgifterne til den reelle naturgenopretning', da det er en stor del af Havnaturfondens formål, at sikre viden om naturgenopretningsprojekter og sikre at disse bliver evalueret. DN vil mene, at det vil være i direkte modstrid med fondens formål i stk. 2 og 3, hvis dette gennemføres. DN mener som udgangspunkt, at alle projekter der igangsættes efterfølgende bør effektevalueres.

Det fremgår ligeledes, at "Havnaturfondens sekretariat vurderer, hvor lang tid efter et projekts afslutning, det giver mening at evaluere". Her vil DN opfordre til, at det ikke er fondens sekretariatet der vurderer, hvor lang tid efter afslutningen af et projekt at det skal evalueres, men at dette sker i en tæt dialog med det rådgivende udvalg og især med forskere på området, fx Center for Marin Genopretning.

Desuden forventer DN, at alle igangsatte projekter i regi af Havnaturfonden, må forventes at have afsatte midler til denne effektevaluering, og det dermed allerede ifm. projektets igangsættelse er vurderet hvor mange midler der skal bruges på denne evaluering.

Ift. forankring har DN i samarbejde med Tænketanken Hav og Green Power Denmark foreslået, at Havnaturfonden blevet en rigtig fond a la Den Danske Naturfond. Med lovforslaget fremgår det, at "Den foreslåede forankring af Havnaturfonden i Miljøstyrelsen giver i højere grad mulighed for at trække på den viden, der allerede eksisterer i Miljøstyrelsen, end hvis Havnaturfonden var blevet oprettet som en selvstændig fond. Det gode vidensgrundlag og brede netværk sikrer, at den foreslåede Havnaturfond hurtigst muligt kan fungere som tiltænkt, og at der ikke først skal opbygges en ny struktur og ny erfaring".

DN kan til dels godt forstå, hvorfor det er nemmere at forankre Havnaturfonden i Miljøstyrelsen (MST), ift. hurtigt at få de afsatte midlerne ud og arbejde, men DN ser gerne, at fonden på et senere tidspunkt bliver etableret som en rigtig fond, og på den måde får armslængde til det politiske system. En forankring udenfor MST vil desuden sikre, at fonden og dens projekter ikke potentielt bliver underlagt regeringens fem principper for minimumsimplementering af EU-regulering.

DN opfordrer til, at aftalekredsen bag aftalen om *Tillægsaftale om udbudsrammer for 6 GW havvind og Energi Bornholm* følger aftaleteksten ift. genbesøg i 2028 og ser på muligheden for at udskille fonden i en rigtig fond i 2030, samt sikrer at fonden bliver permanent med et årligt beløb til genopretningsprojekter efter 2030.

Af "*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser §1*" beskrives beslutningsprocessen om udvælgelse af Havnaturfondens indsatser, hvor det fremgår at "*Det rådgivende udvalg forventes... at skulle indgå i miljøministerens beslutningsproces om udvælgelse af Havnaturfondens indsatser, dels ved at komme med egne anbefalinger til Havnaturfondens initiativer, dels ved at afgive bemærkninger til Havnaturfondens forslag til initiativer*" samt "*hvor det rådgivende udvalg indledningsvist udarbejder anbefalinger til fokusområder, indsatser og mulighederne for ekstern finansiering til Havnaturfondens projekter*".

Som DN læser det, vil det i høj grad være Havnaturfondens sekretariat, der foreligger det rådgivende udvalg forslag til projekter, og dermed lægges der ikke op til, at indsatserne kan være drevet bottom-up fra kommuner eller andre aktører, der henvender sig omkring projekter.

DN ønsker, at det bliver muligt at projektmagere kan indsende forslag til projekter, som Havnaturfonden og det rådgivende udvalg, kan forholde sig til.

Ift. mulighederne for ekstern finansiering, finder DN, at det er nødvendigt at der er langt flere af de aktører, hvis aktiviteter har en permanent og skadelig indvirkning på havbunden bør bidrage til fonden. Dette kunne fx være fra råstoffer, klapping og andre erhverv der har en påvirkning på havet. Derudover skal det selvfølgelig være muligt for eksterne parter at vælge at bidrage til naturgenopretningsprojekter.

Lovforslag om ændring af lov om maritim fysisk planlægning

Generelt finder DN, at det er et problem, at der ikke udpeges specifikke udviklingszoner til 'forskning, udvikling eller test' på havet, når der med den seneste ændring i havplanen fra 2023, faktisk blev tilføjet 3 udviklingszoner til testanlæg på havet. Det fremgår heller hvorfor 'forskning, udvikling eller test', skal have forrang fremfor andre aktiviteter til at få en dispensation fra havplanen.

DN kan ingen steder i bemærkninger til lovforslaget se hvor mange områder man forventer der skal bruges til 'forskning, udvikling eller test', hvad disse kræver af areal, hvor man forventer at de skal udlægges (kystnært eller offshore) og om de kræver at der er andre følgeindustrier der også skal etableres for at de kan etableres. Dermed mener DN, at der er tale om en kæmpe fribillet til muligheden for at 'teste alt muligt', så længe det "*... tilsigter at understøtte og fremskynde mål inden for klima, vedvarende energi, natur, miljø og biodiversitet*".

DN er ikke imod at der afsættes areal til denne type aktiviteter, men finder, at disse skal sikres gennem klog planlægning og udlægning af udviklingszoner, ligesom det gælder for stort set alle andre aktiviteter på havet. Dette for at sikre, at der ikke sker en uhensigtsmæssig arealreservation i en 4-årig periode, der potentielt kan påvirke andre projekter eller aktiviteter, fx naturgenopretning.

Det fremgår desværre ikke af bemærkningerne til lovforslaget, hvorfor Erhvervsministeren ikke udpeger områder til 'forskning, udvikling eller test' som udviklingszoner. Med ændringerne i Havplanen fra 2023, blev der udlagt 2 zoner til anlæg i Hirtshals og Frederikshavn, samt til én vindmølle ved Ærø. Idet disse 3 helt nye udviklingszoner blev tilføjet med ændringerne til havplanen i 2023, må Erhvervsministeriet allerede dér have set et behov for denne type af udviklingszoner. Derfor undrer det DN, at der med denne ændring ikke udpeges fleres udviklingszoner, men bare gives muligheden for at dispensere til testområder, uden at disse er arealplanlagt. DN finder, at ved at åbne for muligheden for disse dispensationer, vil der kunne laves diverse 'klat-dispensationer' til 'forskning, udvikling eller test' hist og pist. Dette finder DN

strider mod intentionerne i Havplanen, idet det potentielt vil kunne have konsekvenser for om man kan lave marine genopretninger eller andre aktiviteter på de arealer.

Det fremgår ikke at der skal foreligge en miljøkonsekvensvurdering af aktiviteterne. Selvom aktiviteterne er 'midlertidige' kan det ikke udelukkes at aktiviteterne medfører skader og ændringer på natur og miljø i løbet af de 4 år. Der fremgår af pkt. 10 i det sammenfattende skema, at *"Der forventes ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser, da dispensationsadgangen ikke kan benyttes til arealanvendelser, der kan have miljø- eller naturmæssig påvirkning"*. DN finder det dog uklart hvordan dette vil blive sikret, når der ikke er vilkår om at der skal laves en miljøkonsekvensvurdering.

Det fremgår af teksten, at *"... principperne bag havplanlægningen, [er] at havplanlægningen skal have et langsigtet og helhedsorienteret sigte... "* ligesom *"Tydeliggørelsen skal sikre, at ... der ikke bliver ændret på ad hoc-basis som følge af enkeltansøgninger hos de offentlige myndigheder, hvis afgørelser skal udstedes i overensstemmelse med den gældende havplan eller et offentliggjort udkast til samme"*. DN bakker op om en tydeliggørelse af, at det netop ikke er hensigtsmæssigt at ændre på havplanen 'på ad hoc-basis', men muligheden for dispensation til enkelt-projekter som lovændringen netop handler om at give, vil jo netop modvirke denne helhedsorienterede og langtidssigtede styring. DN finder derfor, at der er tale om en selvmodsigelse i udkastet til lovteksten.

I de almindelige bemærkninger fremgår det, at:

"De foreløbige erfaringer med havplanen har vist, at processen med at foretage ændringer til havplanen er uhensigtsmæssig i forhold til mindre arealanvendelser med henblik på forskning, udvikling og test, der har midlertidig karakter. Der ses derfor at være et behov for mere smidigt, at kunne tillade, at arealer kan anvendes til brug for forskning, udvikling eller test af midlertidig varighed, som har til hensigt at understøtte den grønne omstilling, uden for de udlagte udviklingszoner". DN finder, at dette vil være i strid med havplanens formål om at sikre en økosystembaseret og bæredygtig anvendelse, og klog planlægning af brugen af vores fælles havareal. Som beskrevet oven for, så fremgår det ingen steder i lovforslaget, hvor mange områder man kan forvente der skal udlægges, størrelsen på disse eller deres placering. Dermed finder DN ikke, at man med en dispensationsmulighed, vil sikre en mere hensigtsmæssig arealanvendelse. Men at man med muligheden vil favorisere denne aktivitet frem for andre.

Det fremgår desuden, at *"... midlertidige arealanvendelser til forskning, udvikling eller test med henblik på grønne løsninger, bør smidiggøres, og at disse ikke bør afvente en ændring af havplanen"*. DN finder at det er et demokratisk problem, at muligheden for at meddele dispensation giver nogen mulighed for at søge i den generelle anvendelseszone, fordi man ikke fra starten har valgt at udlægge udviklingszoner til denne type aktiviteter i havplanen. Derudover er der i havplanen fra 2023 allerede vedtaget nye testområder til fx solceller, bølgekraft og havvind. DN finder ikke det ikke tilstrækkeligt begrundet, hvorfor der ikke laves et tillæg til havplanen med udpegning af X udviklingszoner til 'forskning, udvikling eller test'.

Af teksten fremgår det at *"Der vil kunne søges dispensation i alle zoner i havplanen"*. Dermed må DN antage, at der også kan søges dispensation indenfor de udlagte naturbeskyttede områder, og dermed finder DN ikke, at det er korrekt når der i pkt. 10 i det sammenfattende skema fremgår, at der ikke forventes nogen *"... miljø- og naturmæssige konsekvenser, da dispensationsadgangen ikke kan benyttes til arealanvendelser, der vil medføre en permanent og væsentlig miljøpåvirkning af området, jf. miljølovgivningen"*.

DN finder dette meget uhensigtsmæssigt, og mener, at det meget tydeligt skal fremgå hvilke zoner, der ikke kan søges indenfor. Derudover finder DN, at 'forskning, udvikling eller test' bør foregå indenfor de udviklingszoner, som de er tiltænkt at teste for.

Det fremgår, at der ifm. en midlertidig dispensation skal *"... foretages en vurdering efter habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, hvorefter der skal foretages en vurdering af, om en plan kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt"*. DN vil gerne påpege, at det derudover er lige så

vigtigt at det ligeledes sikres, at der ikke sker skader på havstrategiområder. DN er bevidst om, at det ikke lovmæssigt, er forpligtet til at lave en konsekvensvurdering på disse, men DN finder, at dette alligevel bør medtages, for at sikre at man lever op til havstrategidirektivet og ikke kommer til at modarbejde kravet om god økologisk tilstand (GES). Derudover er det vigtigt, at et projekt ikke har en negativ påvirkning ift. målopfyldelse af Naturgenopretningsforordningen.

Dispensation til anlæggelse af et midlertidigt testanlæg på havet, vil ikke nødvendigvis blive sendt i høring, idet det fremgår at *"Erhvervsministeren vil også i særlige tilfælde kunne foretage en offentlig høring med henblik på afvejning af interesser, hvis det vurderes nødvendigt"*. DN finder, at der skal foretages en høring hver gang, når der er tale om projekter, der ikke på forhånd har en udpeget udviklingszone og dermed er overordnet miljøvurderet ift. om aktiviteten kan ligge det foreslåede sted.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser § 2

Det fremgår, at *"Det er vurderingen, at tilladelse til disse arealanvendelser, når de understøtter den grønne omstilling, ikke bør afvente processen med udstedelse af en ny havplan, forslag til havplan eller ændring af havplanen, bl.a. på grund af deres midlertidige varighed"*. Til dette må DN bemærke, at der ikke bør være nogle projekter der har forrang overfor andre på vores fælles havareal, og selv 'kortlivede' projekter kan have konsekvenser for fx omgivende natur og miljø. Derfor bør denne type projekter også sagtens kunne afvente den almindelige demokratiske proces i form af en høring og efterfølgende klagemuligheder. Alternativt, at disse områder udpeges i havplanen og der udarbejdes et tillæg til havplanen der sendes i høring.

Flere steder i bemærkningerne fremgår det, at projekterne udelukkende kan få dispensation til 4 år alt inklusiv. Det fremgår også af denne sætning, hvor det dog også fremgår, at der kan meddeles forlængelse af dispensationen, idet der står *"Det vil ikke være muligt at forlænge en dispensation udover 4 år. Der vil i tilfælde af forlængelse af dispensationen blive foretaget en fornyet myndighedshøring og i særlige tilfælde offentlig høring"*.

DN mener at muligheden for forlængelse af dispensationen vil kunne åbne for en uheldig mulighed for præcedens, hvis det bliver muligt at forlænge et testområde udover de 4 år. DN finder, at denne mulighed skal fjernes fra loven.

Det fremgår ikke tydeligt om der er en reel mulighed for at påklage en dispensation eller ej. DN finder at teksten om dette på side 50-51 ikke klart giver et svar på dette.

DN finder, at det er mest demokratisk, at dispensationer skal kunne påklages, hvis den dispensation der er givet, ikke tilstrækkeligt sikrer bl.a. natur- og miljøforhold.

Tydeliggørelse af, at offentlige myndigheder kan afslå en ansøgning, der er i strid med havplanen

Dette bakker DN op om, og forventer dermed også at dette gælder for 'forskning, udvikling eller test' på havet, i ikke-planlagte zoner.

Med venlig hilsen

Therese Nissen

Natur- og miljøpolitisk rådgiver

Tlf.: 31 19 32 31

E-mail: tgd@dn.dk

Fælles høringssvar fra Green Power Denmark, Tænketanken Hav og Danmarks Naturfredningsforening ang. høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning. J.nr. 2024-7115

Miljø- og Ligestillingsministeriet har d. 21. november 2024 udsendt udkast til ”Høringssvar vedr. ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning”.

Tænketanken Hav (TTH), Green Power Denmark (GPD) og Danmarks Naturfredningsforening (DN) takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Det danske hav er i en generelt dårlig tilstand, kun 5 ud af vores 109 vandoplade er i god tilstand, ingen af de marine habitatnaturtyper har god naturtilstand, 2024 bød på endnu et trist ’rekordår’ med ekstremt udbredt iltsvind i både tid og areal, fiskere melder om et kystnært hav stort set uden fisk, og årets ord på P1 blev ’fedtemøg’ - noget som alle danskere har lært at kende i år. For at vende denne dårlige tilstand, skal der igangsættes en massiv indsats for at genoprette vores havområder, med både passiv og aktiv genopretning.

I de danske farvande er der opstillet nogle af verdens ældste havvindmølleparker, men de reelle effekter af disse på havmiljøet er kun delvist belyste. I denne sammenhæng er der kommet større opmærksomhed mod at forstå og afprøve konkrete indsatser, der effektivt sikrer hensigtsmæssig sameksistens mellem VE-anlæg og havets natur. Derfor var det med stor glæde, at der med ’*Tillægsaftale om udbudsrammer for 6 GW havvind og Energi Bornholm*’ blev afsat 500 mio. kr. frem mod 2030 blev etableret en Havnaturfond, hvis formål er “... at foretage genopretning af havnatur samt at bidrage til viden om sameksistens mellem udbygning af vedvarende energi på havet og naturhensyn”, noget som vi som foreninger længe har ønsket.

Som samfund udnytter vi ikke de marine data, som allerede findes, fordi der ikke er en national, koordineret tilgang til håndtering af marine data. Data er ikke altid offentligt tilgængeligt, og der er ikke nødvendigvis kendskab til, hvilke data der findes. Data som løbende genereres i forbindelse med miljøvurderinger af anlægsprojekter og forskningsprojekter kan gå tabt, fordi der ikke er krav om, at det indberettes i nationale databaser. Virksomhederne kan heller ikke gøre det frivilligt, da der er ikke nogen relevant national database til at gemme data i. De marine data fra stort set alle tidligere infrastrukturprojekter og havvindmølleprojekter er dermed ikke tilgængelige og hvis ikke der bliver sat ind nu, kan det samme ske for kommende data. Med regeringens ambition om etablering af 35 GW havvindmølleparker i Nordsøen inden 2050, vil der blive indsamlet en meget stor mængde af marine data til brug for miljøvurderinger af havvindmølleparkerne og den tilknyttede infrastruktur i form af fx udvidelse af havne. Men der er ikke etableret databaser og en samlet portal, som kan modtage, dele og udstille disse data. Alle tre organisationer er derfor meget positivt stemt overfor Havnaturfondens bidrag ift. bedre håndtering af marine data.

Dato 20. december 2024

Som organisationer glæder vi os til at indgå i det rådgivende udvalgs arbejde, og derigennem rådgive miljøministeren til at anvende midlerne til at "... bidrage til beskyttelsen af arter og genopretning af økosystemer ved at foretage omkostningseffektiv genopretning af havnatur og biodiversitet" samt "... tilvejebringes de bedst mulige forudsætninger for at sikre sameksistens mellem henholdsvis VE-udbygning på havet og miljø- og naturhensyn".

Nedenfor gennemgås de tre organisationers bemærkninger til lovforslaget.

Havnaturfonden skal på sigt være permanent og uafhængig.

Det fremgår af 'Aftaleteksten om etablering af Havnaturfonden' at "Aftaleparterne er enige om, at aftalen om havnaturfonden og dens finansiering skal genbesøges senest i 2028. Det skal ved genbesøget bl.a. overvejes, om fonden bør organiseres som en permanent og uafhængig fond". Dette bakker de tre organisationer fuldt op om, idet vi som organisationer mener, at Havnaturfonden skal være permanent og politisk uafhængig, for at sikre kontinuitet og autonomi i arbejdet med at beskytte og genoprette Danmarks havnatur.

De tre organisationer er bevidste om, at der ikke lægges op til dette i nærværende udkast til lovforslag, men vi opfordrer som organisationer til, at der lægges en plan frem mod 2028 for at lade Havnaturfonden overgå til en permanent og uafhængig fond, således at dette kan ske fra 2030. Derudover skal der sikres en fremtidig finansiering af fonden, da det danske hav, på trods af Havnaturfondens store arbejde med marin genopretning frem mod 2030, desværre ikke vil have sikret god miljøtilstand i 2030. Det er derfor nødvendigt, at Havnaturfondens vigtige arbejde fortsætter efter 2030.

De tre organisationer har tidligere foreslået, at følgende præmisser bør udgøre grundlaget for fondens struktur, organisering og governance. Dette bør man arbejde på at undersøge nærmere frem mod genbesøget i 2028:

1. Permanent og uafhængig: Fonden skal være permanent og politisk uafhængig for at sikre kontinuitet og autonomi i arbejdet med at beskytte og genoprette Danmarks havnatur.
2. Vedtaget ved lov: Fonden skal vedtages ved lov for at sikre dens formelle status og beskytte dens mandat og finansiering.
3. Nonprofit: Som en nonprofit organisation skal fondens overskud udelukkende anvendes til at fremme fondens formål og ikke udbetales som profit til ejere eller aktionærer.
4. Selvstændig bestyrelse: Fonden skal have en selvstændig bestyrelse sammensat af eksperter, som minimum inden for relevante fagområder samt repræsentanter for sameksistens mellem VE og natur. Bestyrelsens opgave er at sikre fondens strategiske retning og overvåge dens drift
5. Rådgivning via udvalg: For at understøtte den selvstændige bestyrelse i at opnå sit formål, anbefales det at der nedsættes et rådgivende udvalg som kan bistå fondens ledelse med indsigt og faglig viden, der kan kvalificere fondens arbejde. Udvalget bør, som ved den Danske naturfond, være bredt sammensat og medlemmerne kan med fordel udpeges af landsdækkende foreninger og interesse- og erhvervsorganisationer, som varetager interesser angående vedvarende energi, natur, miljø og samt universiteter.

Behov for gennemsyn af beslutningsproces for udvælgelse af indsatser

Det fremgår af side 39, i beskrivelsen af beslutningsprocessen om udvælgelsen af Havnaturfondens indsatser, at procestrinene i høj grad er designet til statsligt udpegede indsatser, frem for indsatser, der er drevet bottom-up. Det fremgår ved, at lovforslaget lægger op til, at Havnaturfondens sekretariat skal præsentere et oplæg med forslag til nye konkrete indsatser, der kan igangsættes, hvilket ministeren i sidste ende godkender.

De tre organisationer anerkender, at Miljøstyrelsen generelt har et godt nationalt overblik, hvilket kan være gavnligt i sammenhæng med udpegning af naturgenopretningsprojekter såsom etablering af stenrev, biogene rev og udplantning af ålegræs. Men det understreges, at andre aktører i Danmark også sidder inde med relevant viden

om potentielle indsatser (dette gælder både naturgenopretning og sameksistens) og at der derfor også bør være et element af "bottom-up", der understøtter projektudvikling hos andre aktører end staten.

Uanset om det er lokale naturgenopretningsprojekter, eller sameksistensprojekter med VE- anlæg og marin natur, bør det også være initieret af andre end staten selv. For at eksemplificere er det fx ikke staten, der bør initiere evidensbaserede forskningsprojekter, der undersøger havmiljøets tilstand ved havvindmølleparker, eller projekter der direkte afprøver og tester mitigerende tiltag, eller tiltag der har til hensigt at fremme den eksisterende havnatur i havvindmølleparker (net-positive tiltag). Grundtanken bag disse konkrete indsatser for sameksistens er at tilvejebringe viden, som både imødekommer behov for mere vedvarende energi og naturhensyn, som Havnaturfonden er forpligtet til i den politiske aftaletekst, hvilket derfor bør afspejles i fondens governance.

De tre organisationer henviser til, at lovforslaget bør give mulighed for en organisatorisk struktur, der er inspireret af Bekendtgørelse af lov om Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP)¹. Havnaturfonden bør således skabe mulighed for ansøgningsrunder, hvor offentlige og private forskningsinstitutioner, virksomheder eller sammenslutninger af aktører kan indsende projektansøgninger, som er forpligtet til at leve op til kriterier fastsat af det rådgivende udvalg. Ved at ændre strukturen til at være baseret på eksterne projektansøgninger, sikres det, at projekterne er de mest aktuelle og lever op til reelle forskningsmæssige behov. Det vil sikre, at Havnaturfondens governance i en vis grad bliver uafhængig.

Som organisationer og medlemmer af det rådgivende udvalg, undrer det os, at det af udkast til lovteksten fremgår, at miljøministeren ikke er forpligtet til at følge "*... de principper, der fremgår af aftalen om etablering af Havnaturfonden, herunder krav til effektevaluering, omkostningseffektivitet og inddragelse af et rådgivende udvalg*". De 3 organisationer finder, at det vil være meget uhensigtsmæssigt hvis ministeren vælger ikke at følge de principper, som aftalen er bygget op om ift. at sikre krav til effektevaluering, omkostningseffektivitet og inddragelse af det rådgivende udvalg. Dette vil ikke være med til at fremme en god arbejdsfordeling mellem ministeren og det rådgivende udvalg og den ekspertviden som udvalget er valgt ud fra, ligesom det potentielt kan medføre igangsættelse af projekter, der kan have en mindre natureffekt.

Desuden fremgår det af "*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser §1*", at Havnaturfondens sekretariat kan vælge ikke at igangsætte effektevaluering, hvis det "*... vurderer, at udgifterne til effektevaluering vil blive uproportionelt store ift. udgifterne til den reelle naturgenopretning*". Vi kan som organisationer ikke forestille os, at det rådgivende udvalg, ville kunne anbefale ministeren at igangsættes et projekt hvor effektevalueringen vil '*blive uproportionelt store ift. udgifterne til den reelle naturgenopretning*', da det er en stor del af Havnaturfondens formål at sikre viden om naturgenopretnings- og sameksistensprojekter og sikre at disse bliver evalueret. Det vil dermed være i direkte modstrid med fondens formål i stk. 2 og 3, hvis dette gennemføres, og de 3 organisationer vil ikke kunne bakke op om, at der igangsættes genopretnings- eller sameksistensprojekter, der ikke efterfølgende kan effektevalueres.

Det fremgår ligeledes, at "*Havnaturfondens sekretariat vurderer, hvor lang tid efter et projekts afslutning, det giver mening at evaluere*". Her vil de 3 organisationer opfordre til, at det ikke er fondens sekretariat der vurderer, hvor lang tid et projekt skal evalueres efter afslutningen, men at dette sker i en tæt dialog med det rådgivende udvalg og især med forskere på området, fx Center for Marin Genopretning eller Center for Green Transition and Marine Ecology. Desuden må det forventes, at alle igangsatte projekter i regi af Havnaturfonden, er afsat midler til denne effektevaluering, og det dermed allerede ifm. projektets igangsættelse, er vurderet hvor mange midler der skal bruges på denne evaluering og i hvilken periode.

Havnaturfondens midler skal ikke bruges til at leve op til statens EU-forpligtelser

De tre organisationer er bevidste om, at regeringen finder, at Havnaturfonden skal være med til at bidrage til at løfte dele af den danske EU-forpligtelse ift. genopretningen af havets økosystemer fx i regi af

¹ Bekendtgørelse af lov om Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP) <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2017/101>

Dato 20. december 2024

Naturgenopretningsforordningen og EU's naturdirektiver. De tre organisationer understreger, at formålet med fonden ikke er at leve op til EU-forpligtelser. Fondens skal sikre innovative sameksistensprojekter, lokal marin naturgenopretning samt samling og koordinering af data om havmiljøet. De samlede effekter af disse tiltag vil bidrage til at man kan leve op til EU's forpligtelser, men det må og skal ikke være et mål i sig selv for fonden.

Havnaturfonden skal på sigt finansieres af alle relevante aktører

De tre organisationer anbefaler en finansieringsstruktur, der sikrer Havnaturfondens evne til at lave langsigtet planlægning og iværksætte effektive naturgenopretningsprojekter og forskning i sameksistens på Danmarks havområder over tid. Dette omfatter bidrag fra staten, private fonde, havvindsudviklere og andre private aktører med aktiviteter på havet.

De tre organisationer ønsker, at der frem mod genbesøget i 2028 bliver igangsat et arbejde der skal afdække hvilke aktører, der bør medfinansiere fonden i fremtiden. Organisationerne mener, at der foruden havvindsudviklerne også skal ske en medfinansiering fra andre aktører, der har en påvirkning på det danske hav.

De tre organisationer har tidligere anbefalet at en finansieringsstruktur består af:

1. **Statslig finansiering:** For at sikre en stabil grundfinansiering anbefales det, at der efter 2030 fortsat afsættes statslige midler, som minimum svarende til de allerede afsatte 500 mio. kr. frem til 2030. Det skaber stabilitet og vished om økonomisk stabilitet, hvilket dermed kan sikre langsigtede projekter og forskning.
2. **Finansiering fra private fonde og EU:** På samme måde som med den danske naturfond, skal private fonde samt EU-programmer (såsom LIFE programmet og INTERREG) have mulighed for at bidrage til og kunne samtænkes med Havnaturfondens indsatser.
3. **Finansiering fra havvindsudviklere:** En fast andel af de fremtidige koncessionsbetalinger fra kommende udbud af havvindmøller bør øremærkes til Havnaturfonden. Det er vigtigt at sikre en ensartet tilgang til finansiering på tværs af eventuelle markedsdrevne og statslige havvindsprojekter for at skabe lige konkurrencevilkår.
4. **Finansiering fra andre aktører:** Andre aktører, der har en direkte påvirkning på havmiljøet skal bidrage til fondens finansiering baseret på princippet om, at "forureneren betaler". Der skal tages højde for den specifikke miljøpåvirkning, som hver enkelt aktivitet har, og finansieringsmodellerne/fordelingsnøglen bør differentieres i overensstemmelse hermed.

På vegne af,

Green Power Denmark

Tænk tanken Hav

& Danmarks Naturfredningsforening

Sendt per mail til

mim@mim.dk

Og c.c. til mikkr@mim.dk og neb@dma.dk

Vingsted, den 19. december, 2024.

Høringssvar vedr. ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning j.nr. 2024-7115 (Danmarks Sportsfiskerforbund).

Danmarks Sportsfiskerforbund takker for muligheden for at komme med input i høringsfasen. Vi anser etableringen af Havfonden for at være et stort skridt i den rigtige retning, der varsler godt for den fremtidige indsats med at forebygge mod yderligere forringelser og sikring af gode og relevante projekter, der kan forbedre miljøtilstanden i havet.

Vi er glade for, at en del af fondens opgave bliver at sikre eksisterende miljødatabaser med henblik på at lagre og udstille store mængder havmiljødata, der i dag går tabt. Det er især vigtigt ved større projekter, men der er også behov for, at data fra mindre projekter som fx udplantning af ålegræs, der ofte udføres af frivillige, gemmes. Vi forventer, at netop udplantning af ålegræs men også etablering af sten og biogene rev vil blive udført i stor stil af civilsamfundet. Og kun en troværdig registrering af lokaliteterne kan forebygge mod, at projekternes positive miljøbidrag ødelægges af andre aktiviteter.

I §37 nævnes, at der skal udpeges et rådgivende udvalg. Danmarks Sportsfiskerforbund har som den eneste landsdækkende organisationer i flere år arbejdet seriøst med marin habitatrestaurering i praksis i Projekt Kysthjælper – herunder med etablering af stenrev, udlæg af muslinger og udplantning af ålegræs. Vi har derfor i en henvendelse til miljøminister Magnus Heunicke stillet vores viden og kompetencer til rådighed for det rådgivende udvalg. Vi håber på positiv respons.

Med venlig hilsen

Kaare Manniche Ebert

Biolog

Nyborg d. 19. december 2024

Hørings svar til høring af udkast til lovforslag Forslag til Lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet og lov om maritim fysisk planlægning (Etablering af Havnaturfonden og mulighed for midlertidig dispensation fra havplanen m.v.)

Dansk Amatørfiskerforening (DAFF) takker for det tilsendte

DAFF vil gerne give vores uforbeholdne støtte til foreslåede ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet og lov om maritim fysisk planlægning.

DAFF er enige i de i §37b stk. 3 oplyste aktiviteter for Havnaturfonden og finder det også formålstjenligt at der p.t. fokuseres på de i stk. 7 nævnte farvande. DAFF vil dog gerne understrege, at der er et presserende behov for indsats overalt i vore farvande og håber at positive erfaringer med Havnaturfonden senere kan udvides til flere områder og at yderligere midler tilføres Havnaturfonden.

DAFF finder det ligeledes vigtigt at forslaget muliggør dispensation fra havplanen for midlertidige arealanvendelser på havet med henblik på forskning, udvikling og test. Det er positivt, at dispensationsmuligheden fokuserer på projekter, der understøtter og fremmer mål inden for klima, vedvarende energi, natur, miljø og biodiversitet.

Det er vores opfattelse, at denne lovændring er af stor betydning for mulighederne for genopretning af det marine -miljø, -flora og -fauna. Den eksisterende lovgivning hindrer i dag forsøg med marin naturgenopretning, herunder brugen af muslinger, i områder, der ikke er udpeget til muslingeproduktion. Flere initiativer der sigter mod at forbedre den marine natur og økosystemerne i danske farvande, fremmes ved denne tilpasning af loven.

DAFF finder det ligeledes positivt, at der afsættes midler fra Havnaturfonden til udbygning af eksisterende miljødatabaser med henblik på at lagre og udstille store mængder havmiljødata, der i dag går tabt, og tilgængelighed for alle aktører af allerede indsamlet viden.

Det fremgår af udkastet til lovforslaget, at det træder i kraft 1. juni 2025. DAFF ser gerne at ikrafttrædelsen sker snarest muligt, da lovforslaget forbedrer mulighederne for den påtrængende indsats for at forbedre tilstanden i danske havområder. For eksempel bør forsøgsprojekter, som er sæsonafhængige, kunne opstartes uden yderligere forsinkelse. Den eneste mulighed for opstart af muslingeproduktion er i maj-juni. Hvis loven ikke træder i kraft inden, vil forsøg med marin naturgenopretning vha. muslinger blive forsinket yderligere et år.

Det fremgår ligeledes af udkastet til lovforslaget at Miljøministeren nedsætter et rådgivende udvalg til Havnaturfonden med henblik på at rådgive ministeren om fondens aktiviteter. DAFF vil gerne stille sig til rådighed som deltager i udvalget, idet fritidsfiskerne i dag stort set er de eneste som har praktisk

Dansk Amatørfiskerforening

Landssekretær : Flemming Kjærulf, Kystvej 26A, 5800 Nyborg.

Tlf. 53 83 00 53, fkjerulf@mail.dk

førstehandsviden om det kystnære havmiljø. Her vil vi bl.a. fremhæve det nationale nøglefiskerprojekt men derudover også et stort antal lokale projekter som sigter på genopretning af miljø og fauna, som har givet os en unik viden om de kystnære fiskebestande og deres livsvilkår.

m.v.h.

Dansk Amatørfiskerforening – DAFF

Flemming Kjærulf, landssekretær

Til Miljø- og Ligestillingsministeriet

Sent elektronisk til mim@mim.dk
cc. mikkr@mim.dk og neb@dma.dk

”Høringsvar vedr. ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning j.nr. 2024-7115 fra DI

DI har fået ovenstående lovforslag i høring og takker for muligheden for at afgive bemærkninger med det formål at opnå en endnu bedre lovgivningsmæssig ramme om havnaturfondens arbejde.

DI takker desuden for at have fået en plads i det rådgivende faglige udvalg.

Det er godt, at dermed den politiske aftale er taget initiativ til at iværksætte indsatser for at forbedre vores havmiljø.

Nogle af de aktiviteter, lovforslagets bemærkninger peger på, er etablering af stenrev, og at det bør ske i kendte områder, hvor der har været bedrevet stenfiskeri i for år tilbage. Der har foregået råstofindvinding fra havet i mange år, og modsat indvindingen på land på land har der ikke været de samme regler for retablering af indvindingsområder til havs. Derfor ligger der stadig nogle steder markante huller og fordybninger i havbunden tilbage fra tidligere indvindingsaktiviteter. Og i disse huller er vandkvaliteten ofte ikke tilfredsstillende. Det vil være positivt, om havnaturfonden kunne omfatte kortlægning af arealerne, naturgenopretning af disse arealer, samt udvikling af et katalog for "best practise" på området. Tilsvarende er en mulig presfaktor på havet klap af oprensingsmateriale fra sejlrender, kanaler, havne og lignende. Her er der behov for at udvikle bedre teknikker, som kan udføre en "målrettet udlægningen", hvor klapmateriale lægges mere præcist ned på havbunden og ikke bare frigives i overfladen til en fri distribuering ned gennem vandsøjlen.

Med andre ord: Der er foregået mange aktiviteter på havet de sidste mange år, som har afsat spor, og der er et behov for at lave en overordnet kortlægning af "skadespor" og potentielle genopretningsaktivitet, som kan udføres ud også over hvad de indledende ideer bag lovforslaget indeholder. Det er således vigtig, at fonden blandt andet efter konsultation af det rådgivende udvalg også kan optage emner, som ikke er omfattet af den politiske diskussion op til lovens koncipering.

Dette gælder tillige for de geografiske områder, som lovforslaget omtaler. Datasæt for Nordsøen og andre havområder, ved VE-anlæg er ved at blive lagt i tilgængelige databaser af forskellige parter. Der er således startet en udvikling på havnaturområdet, som Havnaturfonden med fordel kan høste på og støtte op omkring.

Der lægges op til, at havnaturfonden vil kunne dele midler ud til projekt frem til 2030. Det er vigtigt, at projekter, som igangsættes i slutningen af denne periode, og som dermed kommer til at udvikle sig ud over fondens funktionsperiode, også bliver effektvurderet, og at resultater herfra bliver tillagt det fælles datasæt om havnaturprojekter.

DI ser frem til at bidrage til at udfolde fondens muligheder, og i forbindelse med denne høring stiller vi os også gerne til rådighed for uddybende bemærkninger.

Med venlig hilsen

Morten Løber
Seniorchefkonsulent

Danske Havnes hørings svar vedr. etablering af Havnaturfonden og lov om maritim fysisk planlægning.

13. december 2024

Danske Havne kvitterer for muligheden for at afgive bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning.

Danske Havne bifalder den nye Havnaturfond og ambitionerne om en omkostningseffektiv genopretning af havnaturen og ønsket om at opbygge viden om bedre sameksistens mellem VE-udbygning og natur- og miljøhensyn på havet.

Generelle bemærkninger:

Husk erhvervshavne som fundament for havmølleudbygningen

- Havnene er en vigtig del af værdikæden, som udbygger den vedvarende energi på havet. Havnenes infrastruktur skal være tilstrækkelig opgraderet og i god stand for at løse opgaven hurtigt og effektivt. Særligt er tilstrækkeligt dybe og tilstrækkeligt "lige" sejlrender afgørende for offshore vind industrien, når store vindmølle-elementer skal fragtes fra produktionen på land og ud til opstilling på havet.
- Bæreevne på kajarealer samt tilstrækkeligt dybe havnebassiner er ligeledes afgørende havneinfrastrukturer for vindmølleindustrien. Dette beskrives i anbefalingerne fra Regeringens havnepartnerskab offentliggjort den 30. september 2024. En underrapport fra Danske Havne, udarbejdet af Implement, uddyber også de fremtidige krav til havneinfrastrukturen.
- For Danske Havne er det vigtigt, at der tilvejebringes de bedst mulige forudsætninger for at sikre sameksistens mellem henholdsvis VE-udbygning på havet og miljø- og naturhensyn. Tilsvarende gode forudsætninger for sameksistens bør sikres mellem miljø- og naturhensyn og aktiv drift og modernisering af erhvervshavnene. Havnene skal kunne følge med både nutidens og fremtidens behov.
- Over halvdelen af de danske erhvervshavne er direkte en del af havmølleudbygningen i dag, og der kan blive tale om endnu flere havne i fremtiden, der på forskellig vis bidrager til udbygning, drift og vedligehold.

Opgravet havsediment som del af naturgenopretningen

- Det opgravede sediment fra sejlrendevedligehold, vindparkudbygning mv. skal kunne bruges så miljørigtigt som muligt, også til genopretning af havnaturen, da det som oftest er helt almindelig havbund, der graves op. Havnaturfonden kunne støtte naturrigtige anvendelser af materialet til havs. Det kan fx være i gamle sandsugningshuller, der i dag ligger døde hen, eller som havbundsforbedring på bløde områder, hvor der ønskes ålegræsmarker mv. Der er brug for en øget innovation og udvikling på dette område, og ikke mindst en række pilotprojekter tilpasset danske farvande. Havmiljøfonden kan spille en værdifuld rolle her, så der ikke fremadrettet alene fokuseres på fugleøer, som stadig er gode initiativer for materialeanvendelse på vand.
- Realiseringen af de enkelte projekter under Fonden skal designes, så de ikke giver anledning til negative økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervshavnene.
- Forslag til projekter støttet/finansieret af Fonden bør sendes til høring hos relevante erhvervshavne, før projekterne kan godkendes. Det vil medvirke til, at de også kan realiseres på bedst mulig vis.

Fondens arbejde fremadrettet.

- Det bør være muligt, at organisationer løbende eller jævnligt kan indsende forslag til fondens fremadrettede prioritering af initiativer. Det vil give det bedste samlede udgangspunkt for fondens forslag til prioriteringer, og den nødvendige åbenhed overfor nye muligheder og ideer.
- Danske Havne er enige i, at det er en god idé med miljødatabaser, der gør det muligt at lagre og udstille store mængder havmiljødata, der i dag går tabt. Så data i højere grad genbruges, bl.a. til hurtigere og mere effektiv sagsbehandling, bl.a. til klap-tilladelser. Det bør undersøges, hvordan øvrige EU-projekter og projekter støttet af danske offentlige midler også får krav om at bidrage med relevante data til databaserne.
- Det kan med fordel tydeliggøres i lovforslaget, at det er muligt, at det politisk prioriteres at tilføre fonden ekstra midler på et senere tidspunkt, hvis initiativet og resultaterne viser sig at være en hurtig og effektiv vej til hurtig marin naturgenopretning.

Med venlig hilsen,

Camilla Rosenhagen

Miljø- og Ligestillingsministeriet
 Departementet
 Frederiksholms Kanal 26
 1220 København K

DHI A/S
 Agern Allé 5
 DK-2970 Hørsholm
 Telefon +45 4516 9200

Att: Fuldmægtig Mikkel Kristensen, mim@mim.dk

dhi@dhigroup.com
www.dhigroup.com

CVR-nr.: 36466871

Ref:
 xxxxxx

Init:
 AER

Dato:
 9. december 2024

Høring af lovforslag om Havnaturfonden og havplanen - høringsfrist 20. december 2024

Hermed indsender DHI høringssvar til "Høring af lovforslag om Havnaturfonden og havplanen - høringsfrist 20. december 2024". I nedenstående tabel har vi beskrevet mere tekstnære kommentarer, mens vi efterfølgende har skrevet mere generelle kommentarer og gjort opmærksom på viden og værktøjer, som med fordel vil kunne indgå i arbejdet med at fremme den danske havnatur.

Vi står naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer og svarer gerne på spørgsmål, i det omfang der er behov for dette.

Side	Høringstekst	Høringssvar
2	§ 37 c. Miljøministeren nedsætter et rådgivende udvalg til Havnaturfonden med henblik på at rådgive ministeren om fondens aktiviteter, jf. § 37 b, stk.	Hvordan og ud fra hvilke forudsætninger nedsættes dette udvalg?
7	Miljøstyrelsen har faglig ekspertise og erfaring inden for naturgenopretning på havet. Den foreslåede forankring af Havnaturfonden i Miljøstyrelsen giver i højere grad mulighed for at trække på den viden, der allerede eksisterer i Miljøstyrelsen, end hvis Havnaturfonden var blevet oprettet som en selvstændig fond.	Det er vigtigt at understrege at der er andre aktører – herunder center for naturgenopretning – det har stor viden om naturgenopretning. Det er centralt at de bedste data og nyeste viden inddrages
21	Der afsættes i alt 435 mio. kr. til konkrete naturgenopretningsprojekter med tilhørende vidensopbygning, herunder kortlægning af havareal, forundersøgelser af projektområder og udarbejdelse af vejledninger og videnskabskataloger.	Hvordan og af hvem forventes disse kortlægninger og vejledninger mm at blive udarbejdet af? Hvor forventes vidensopbygningen at blive forankret?
21	Havnaturfonden således udvikle digital infrastruktur til lagring og udstilling af miljødata, og et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser.	Det er vigtigt at et sådant værktøj udvikles vidensbaseret og med brug af data og eksisterende videnskabelige anerkendt metoder, og med mindst mulig brug af ekspertskøn.
21	I dette arbejde forventes Havnaturfonden at samarbejde med andre myndigheder, samt at anvende og genbruge data fra andre myndigheder om	Det er helt centralt at der bruges tid og ressourcer på at kortlægge eksisterende data og værktøjer forud for udviklinger

Side	Høringstekst	Høringssvar
	havnaturforhold, så vidt det er muligt og endeligt at genbruge allerede eksisterende begreber anvendt i forhold til eksisterende data.	under Havnaturfonden, så der opnås størst mulig effekt Det bemærkes at der også er mange data tilgængelige hos private aktører
36	Konkrete naturgenopretningsindsatser i de første år efter etableringen prioriterer nye indsatser i områder med et dokumenteret genopretningsbehov. Disse områder vil omfatte henholdsvis Lillebælt, Sydfynske Øhav, Storebælt, Samsø Bælt, Sejerø Bugt, havet ved Sjællands Nordkyst og Østkyst samt havet omkring Møn.	Der er allerede identificeret områder hvor naturgenopretning kan/vil kunne igangsættes. Det er vigtigt at sammenhængskræft og spredningskorridorer undersøges, så der opnås størst mulig effekt af naturgenopretningen både lokalt men også regionalt
36	Samtidig skal fonden efter den foreslåede bestemmelse tilvejebringe et vidensgrundlag om de biogeokemiske forhold med henblik på at vurdere, hvilke konkrete naturgenopretningsindsatser, der kan påbegyndes, samt hvor stor en effekt, Havnaturfondens sekretariat vurderer, der kan forventes.	Bemærk, at der som en vigtig del af modeludviklingerne bag vandområdeplanerne eksisterer en del biogeokemisk (model-) viden, som med fordel kan inddrages. Dertil kommer SGAVs IMM-projekt også til at kunne bidrage med meget viden og data.

Vi bemærker, at der i det rådgivende råd, i stor udstrækning er tale om interessenter og i mindre grad tale om faglige rådgivere, udover naturligvis de tre universiteter, hvoraf de alle tre i mindre grad benytter sig af modeller i deres rådgivning. Her vil DHI gerne fremhæve en række muligheder, som kunne tænkes ind i de forskellige udpegninger af områder til naturgenopretning, med henblik på at opnå størst mulig effekt af de enkelte tiltag:

Konnektivitet

En forudsætning for at opnå "god miljøtilstand" i havstrategidirektivet er at sikre marine økosystemfunktioner, herunder "marin konnektivitet" (Commission 66 Decision (EU) 2017/848, ICES 2022a,b). "Marin konnektivitet" sikrer forbindelsen mellem habitater via spredning af marine organismers pelagiske livsstadier (f.eks. larver og sporer) vha. havstrømme. Dette understøtter lokale populationer gennem rekruttering og genetisk udveksling, som sikrer sunde og levedygtige arter. Marin konnektivitet kan analyseres med modelberegninger og empiriske data, og der findes allerede i dag modelværktøjer for danske farvande, som kan anvendes til at optimere den marine naturgenopretning. DHI foreslår derfor at indskrive "marin konnektivitet" i lovforslaget for at sikre "langvarige natureffekter" (som nævnt side 34)

Reference: ICES. 2022a. Workshop to evaluate proposed assessment methods and how to set thresholds for assessing adverse effects on seabed habitats (WKBENTH3). ICES Scientific Reports. 4:93. 102 pp. <https://doi.org/10.17895/ices.pub.21666260>

Reference: ICES. 2022b. Advice on methods for assessing adverse effects on seabed habitats. In Report of the ICES Advisory Committee, 2022. ICES Advice 2022, sr.2022.18, <https://doi.org/10.17895/ices.advice.21674084>

Habitatmodellering

Tilsvarende findes statistiske værktøjer til at kombinere arealdata og viden om eksisterende habitater til større areal analyse med henblik på at bestemme mulige habitatudviklinger baseret på viden om fysiske forhold (strøm, bølger, salinitet, upwelling mm), biogeokemiske forhold (sedimenttyper, grad af eutrofieringsforhold, iltforhold mm), og tilstedeværelsen af arter i området.

Denne type af analyser kan med fordel kombineres med konnektivitetsanalyser.

Modelbaserede data

Som en central del af MSTs (og nu SGAVs) arbejde med vandområdeplaner, er der udviklet et marint modelkompleks, som dækker alle danske farvande inkl hele Nordsøen. Igennem dette arbejde er der udarbejdet analyser af næringsstofpresset i de danske vandområder og sammenhæng til forventede reduktioner. Disse data kan med fordel inddrages i arbejdet med et økosystembaseret analyseværktøj.

Derudover arbejder SGAV på udvikling af IMM-projektet hvor igennem både satellitdata, bøjedata og modeldata vil spille en større og større rolle, og derfor bør tænkes ind fra starten i samspil med Havnaturfonden og DMP

Kvantificering af biodiversitet

Afslutningsvis vil der komme fokus på biodiversitet, og her er det vigtigt at fremhæve at biodiversitet er meget andet en bare antallet af arter og der er behov for at kunne adressere biodiversitet kvantitativt i vides muligt omfang. Igennem DHIs rolle som GTS virksomhed og den dertilhørende forskningsindsats, har vi igennem de sidste par år udviklet netop sådan en metode, som vi meget gerne vil beskrive nærmere.

Med venlig hilsen

DHI A/S

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anders Erichsen', written over a light blue horizontal line.

Anders Erichsen
Afdelingsleder, Environmental Solutions, DK
Tlf. 45 16 9142
aer@dhigroup.com

NOTAT

HØRINGSSVAR - LOVFORSLAG OM HAVNATURFONDEN OG HAVPLANEN

Energinet takker for muligheden for at komme med kommentarer til Lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet og lov om maritim fysisk planlægning (Etablering af Havnaturfonden og mulighed for midlertidig dispensation fra havplanen m.v.)

Energinet har ved dette høringssvar gennemgået lovforslagene med fokus på de emner, der har særlig betydning for Energinet.

1. Energinets bemærkninger

Overordnet set vil lovforslaget ikke have betydelige konsekvenser for Energinet som bygherre. Ethvert tiltag, der fremmer de økologiske forhold marint, er velkommen - specielt set i lyset af, at de kystnære og indre danske havområder er i meget ringe tilstand. Det skal dog understreges, at høj biodiversitet ikke altid er den bedste indikator for sunde økosystemer. Visse naturområder er naturligt artsfattige samfund, og sådanne er lige så vigtige, som områder med naturlig forventelig høj biodiversitet. Man skal derfor i større grad fokusere på at reetablere de oprindelige naturlige forhold og økosystemer end alene fokusere på en så høj biodiversitet som muligt.

Energinet påpeger i den forbindelse, at den valgte konstellation med et internt sekretariat kan medføre langsommelige myndighedsprocesser. Det er desuden uklart, hvem og hvordan, der inviteres ind i det rådgivende udvalg, som med nuværende konstellation ikke har beslutningskompetence.

Det er endvidere uklart, hvordan fonden skal finansieres på sigt, da der kun er angivet en engangsfinansiering på 500 mio. DKK plus evt. overskud fra statens udbud af havmølleparker, hvoraf 435 mio. DKK skal anvendes til konkrete naturgenopretningsprojekter.

1.1 Miljødata og datasikring

I beskrivelserne angives, at formålet er oprettelse af mere havnatur og sikring af at initiativer i havmiljøplanen herunder opstilling af vindmøller foretages bæredygtigt således at natur sikres, bevares eller fremmes.

I den sammenhæng er datasikring vigtigt for at kunne følge udviklingen og betydningen af projekter for havnatur over tid.

Projekter under havplanen forventes at kunne påvirke havnatur ved ændringer i havbund, strukturer på havbunden og dermed også ændringer i strømnings- og bølgeforhold, som har indflydelse på hvilke arter der trives på et givent sted.

Miljødata kan tolkes bredt, men vil kunne misforstås og tolkes smalt som flora og fauna. Det giver derfor mening at **udbygge begrebet så det erstattes af sætningen: "Miljødata, inklusive geodata og metoceandata"**

Rettelsen foreslås indført følgende afsnit:

Afsnit 3: Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
"Havnaturfonden således udvikle digital infrastruktur til lagring og udstilling af miljødata, og et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser."

og

"Af de 500 mio. kr. afsættes i alt 65 mio. kr. til udvikling af et IT-projekt vedrørende indsamling og udstilling af miljødata samt økosystemanalyser. De 65 mio. kr. finansierer løn og drift af IT-værktøjet."

og

"Efter den foreslåede § 37 b, stk. 3, nr. 5, skal Havnaturfonden således udvikle digital infrastruktur til lagring og udstilling af miljødata, og et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser."

Under afsnittet: Til § 1

"Det foreslås i bestemmelsens stk. 3, nr. 5, at Havnaturfonden skal deltage i udviklingen af en digital infrastruktur til lagring og udstilling af miljødata og et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser."

Det foreslåede indebærer, at Havnaturfonden i samarbejde med øvrige myndigheder udvikler en digital infrastruktur til lagring og udstilling af miljødata samt et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser."

§ 37 b:

Stk. 3, nr. 5) Udvikling af digital infrastruktur til lagring og udstilling af miljødata, og et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser.

Hvis nærværende høringssvar giver anledning til spørgsmål eller noget ønskes uddybet, kan Energinet kontaktes på myndighed@energinet.dk

Med venlig hilsen

Sisse Guldager Larsen
 Energinet Myndighedsenheden

Tornby den 10. december 2024

Til

mim@mim.dk

cc. mikkr@mim.dk, neb@dma.dk

Høringsvar vedr. ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning j.nr. 2024 7115 (GERNOK – Foreningen for Grøn Energi med Respekt for Natur og Kultur).

GERNOK har som høringsberettiget modtaget udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning.

GERNOK kan generelt støtte udkastet til lovforslag , og specielt støtter foreningen forslaget om at tydeliggøre og sikre, at havplanen fastholdes som overordnet og helhedsorienteret styringsværktøj, der ikke skal ændres på ad hoc-basis for enkeltprojekter, jfr. forslaget om i havplanloven at indsætte et nyt 2. pkt. i § 14, stk. 1, hvor det tydeliggøres, at offentlige myndigheder kan afslå en ansøgning om tilladelse til anlæg eller arealanvendelse , der er i strid med havplanen, forslag til havplan eller ændring af havplanen.

Med venlig hilsen

Susanne Fibiger

Formand

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk), Mikkel Kristensen (mikkr@mim.dk), Neriman Balikci (neb@dma.dk)
Cc: Helle Dybdal Skou (hds@geus.dk), flar@geus.dk (flar@geus.dk), Jørgen Overgaard Leth (jol@geus.dk)
Fra: Torben Bach (tba@geus.dk)
Titel: Høringssvar fra GEUS
Sendt: 19-12-2024 15:50

Høringssvar fra GEUS:

I lovforslaget angives at formålet er oprettelse af mere havnatur og sikring af at initiativer i havmiljøplanen - herunder opstilling af vindmøller - foretages bæredygtigt således at natur sikres, bevares eller fremmes. I den sammenhæng er datasikring vigtigt for at kunne følge udviklingen og betydningen af projekter for havnatur over tid. Projekter under havplanen forventes at kunne påvirke havnatur ved ændringer i havbund, strukturer på havbunden og dermed også ændringer i strømnings og bølgeforhold, som har indflydelse på hvilke arter der trives på et givent sted.

GEUS mener, at begrebet "Miljødata" er for snævert, og kan give anledning til misforståelser i forhold til, at begrebet "Miljødata" oftest anvendes om biologiske data så som flora og fauna. GEUS mener derfor, at det er vigtigt at begrebet "Miljødata" foldes ud i lovteksten, så denne klart udtrykker, hvilke data, der reelt indgår i projektet. Derfor foreslås det at begrebet "Miljødata" i lovteksten erstattes af sætningen: "Miljødata, inklusiv geodata og metoceandata"

Rettelsen skal indføres i:

afsnit 3: Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
*"Havnaturfonden således udvikle digital infrastruktur til lagring og udstilling af **miljødata**, og et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser."*

og

*"Af de 500 mio. kr. afsættes i alt 65 mio. kr. til udvikling af et IT-projekt vedrørende indsamling og udstilling af **miljødata** samt økosystemanalyser. De 65 mio. kr. finansierer løn og drift af IT-værktøjet."*

og

*"Efter den foreslåede § 37 b, stk. 3, nr. 5, skal Havnaturfonden således udvikle digital infrastruktur til lagring og udstilling af **miljødata**, og et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser."*

Under afsnittet : Til §1

*"Det foreslås i bestemmelsens stk. 3, nr. 5, at Havnaturfonden skal deltage i udviklingen af en digital infrastruktur til lagring og udstilling af **miljødata** og et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser. Det foreslåede indebærer, at Havnaturfonden i samarbejde med øvrige myndigheder udvikler en digital infrastruktur til lagring og udstilling af **miljødata** samt et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser."*

§37 b:

*Stk 3, 5) Udvikling af digital infrastruktur til lagring og udstilling af **miljødata**, og et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser.*

Med venlig hilsen

Torben Bach

Geofysiker M.Sc., MBA
Kontorchef - Statsgeolog
Overfladenær land og maringeologi

P: +45 6026 1883

M: tba@geus.dk

GEUS

Miljøministeriet
Mikkel Kristensen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Dok. ansvarlig: NRS
Sekretær:
Sagsnr.: s2024-042
Doknr: d2024-42423-3.1
13-12-2024

Høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning

Green Power Denmark takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning. Dette høringssvar omhandler først bemærkninger om Havnaturfonden og dernæst maritim fysisk planlægning.

Green Power Denmark hilser havnaturfondens to-delte formål velkommen, men der er behov for tydelighed i lovteksten

Med udbygningen af havvind i danske farvande er der behov for at skabe rammerne for bedre at forstå, hvilken effekt havvindmølleparker har på havmiljøet. Derudover er der også behov for at forbedre mitigerende tiltag samt eventuelle net-positive tiltag indenfor havvindmølleparker. Derfor mener Green Power Denmark, at Havnaturfondens formål om, at dels foretage marin naturgenopretning og dels bidrage til et forbedret vidensgrundlag om sameksistens mellem VE-udbygning på havet og miljø- og naturhensyn er vigtige og gavnlige elementer i den politiske aftaletekst og i selve lovforslaget.

Dog påpeges det, at der generelt er behov for at lovforslaget tydeligt skelner mellem to begreber: *omkostningseffektiv naturgenopretning* og et forbedret *vidensgrundlag om sameksistens* mellem VE-udbygning på havet og miljø- og naturhensyn. På side 34 i lovforslaget fremgår en begrebsafklaring af termen "kortlægning". Green Power Denmark noterer, at der ikke er en tilsvarende begrebsafklaring af termen "sameksistens" på side 33, som omhandler aktiviteter i fonden om konkrete indsatser for sameksistensprojekter. Der kunne med fordel indsættes en kortfattet begrebsafklaring af sameksistens i stil med følgende:

"Begrebet sameksistens i relation til vedvarende energianlæg og naturhensyn, er et forholdsvist nyt begreb, som kræver en større afdækning, hvilket Havnaturfonden skal bidrage til. Grundlæggende dækker begrebet sameksistens i denne henseende over initiativer hvor flere forskellige aktiviteter i relation til produktion af vedvarende energi og hensyn til havmiljøet foretages på samme areal."

§ 37 b, stk. 2:

Green Power Denmark konstaterer, at det af stk. 2 fremgår, at Havnaturfondens aktiviteter har til formål at bidrage til naturbeskyttelse. Green Power Denmark bemærker, at denne sætning kun imødekommer den

ene del af havnaturfondens formål om naturgenopretning. Lovteksten bør imødekomme det to-delte formål, hvorfor det foreslås, at sætningen ændres til: *”Stk. 2. Havnaturfondens aktiviteter har til formål at bidrage til beskyttelsen af arter og genopretning af økosystemer i havet samt bidrage til viden om miljø- og natureffekterne af VE-udbygningen på havet.”*

§ 37 b, stk. 3:

Det bemærkes, at punkt 1) bør udvides, så det fremgår tydeligt, at Havnaturfondens aktiviteter også indebærer sameksistensprojekter, herunder projekter, der indsamler viden om havmiljøets tilstand i havvindmølleparker og konkrete projekter, der afprøver konkrete metoder og forsøg, der bidrager med ny viden om naturforbedrende tiltag ved vedvarende energianlæg. Det foreslås, at sætningen ændres til: *”1) Konkrete naturgenopretning- og sameksistensprojekter på havet.”*

Ovenstående pointer afspejles i afsnittet *”Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser til § 1”*, hvor der på side 33-34 foreslås at Havnaturfonden skal indsamle ny viden, systematisere eksisterende viden og foretage konkrete projekter ved VE-anlæg, hvilket Green Power Denmark finder positivt. Ligeledes imødeses, at Havnaturfonden i samarbejde med andre myndigheder skal udvikle digital infrastruktur, som kan lagre miljødata samt et værktøj til økosystemanalyse.

Behov for gennemsyn af beslutningsproces for udvælgelse af indsatser

Det fremgår af side 39, i beskrivelsen af beslutningsprocessen om udvælgelsen af Havnaturfondens indsatser, at procestrinene i høj grad er designet til statsligt udpegede indsatser, frem for indsatser, der er drevet bottom-up. Det fremgår ved, at lovforslaget lægger op til, at Havnaturfondens sekretariat skal præsentere et oplæg med forslag til nye konkrete indsatser, der kan igangsættes, hvilket ministeren i sidste ende godkender.

Green Power Denmark anerkender, at Miljøstyrelsen generelt har et godt nationalt overblik, hvilket kan være gavnligt i sammenhæng med udpegning af naturgenopretningsprojekter såsom etablering af stenrev, biogene rev og udplantning af ålegræs. Men det understreges, at hverken det rådgivende udvalg, eller sekretariatet bør udforme potentielle indsatser, da det bør være de relevante aktører på området, der har den bedste viden om hvilke indsatser, der er behov for i den lokale kontekst.

Uanset om det er lokale naturgenopretningsprojekter, eller sameksistensprojekter med VE- anlæg og marin natur, bør det være initieret af andre end staten selv. For at eksemplificere er der flere aktører end staten alene, der bør kunne initiere evidensbaserede forskningsprojekter, der undersøger havmiljøets tilstand ved havvindmølleparker, eller projekter der direkte afprøver og tester mitigerende tiltag, eller tiltag der har til hensigt at fremme den eksisterende havnatur i havvindmølleparker (net-positive tiltag). Grundtanken bag disse konkrete indsatser for sameksistens er at tilvejebringe viden, som både imødekommer behov for mere vedvarende energi og naturhensyn, som Havnaturfonden er forpligtet til i den politiske aftaletekst, hvilket derfor bør afspejles i fondens governance.

Green Power Denmark henviser til, at lovforslaget bør give mulighed for en organisatorisk struktur, der er inspireret af Bekendtgørelse af lov om Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP)¹ og/eller Lokale grønne partnerskaber². Havnaturfonden bør således skabe mulighed for ansøgningsrunder, hvor offentlige og private forskningsinstitutioner, virksomheder eller sammenslutninger af aktører kan

¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2017/101>

² <https://naturstyrelsen.dk/ny-natur/andre-naturprojekter/tilskudsordninger/lokale-groenne-partnerskaber>

indsende projektansøgninger, som er forpligtet til at leve op til kriterier fastsat af det rådgivende udvalg. Ved at ændre strukturen til at være baseret på eksterne projektansøgninger, sikres det, at sameksistensprojekterne er de mest aktuelle og lever op til reelle forskningsmæssige behov. Det vil sikre, at Havnaturfondens governance i en vis grad bliver uafhængig.

Som medlem af det rådgivende udvalg, undrer det os, at det af udkast til lovteksten fremgår, at miljøministeren ikke er forpligtet til at følge "*... de principper, der fremgår af aftalen om etablering af Havnaturfonden, herunder krav til effektevaluering, omkostningseffektivitet og inddragelse af et rådgivende udvalg*". Green Power Denmark bemærker, at det vil være uhensigtsmæssigt, hvis ministeren vælger ikke at følge de regler som aftalen er bygget op om ift. at sikre krav til effektevaluering, omkostningseffektivitet og inddragelse af det rådgivende udvalg. Dette vil ikke være med til at fremme en god arbejdsfordeling mellem ministeren og det rådgivende udvalg og den ekspertviden som udvalget er valgt ud fra, ligesom det kan have faglige konsekvenser.

Derudover fremgår det af "*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser §1*", at Havnaturfondens sekretariat kan vælge ikke at igangsætte effektevaluering, hvis det "*... vurderer, at udgifterne til effektevaluering vil blive uproportionelt store ift. udgifterne til den reelle naturgenopretning*". Green Power Denmark bemærker, at det rådgivende udvalg som udgangspunkt ikke ville kunne anbefale ministeren at igangsætte projekter, hvor effektevalueringen vil "*... blive uproportionelt store ift. udgifterne til den reelle naturgenopretning*", da det er en stor del af Havnaturfondens formål, at sikre viden om naturgenopretning- og sameksistensprojekter og sikre at disse bliver evalueret. Det vil dermed være i direkte modstrid med fondens formål i stk. 2 og 3, hvis dette gennemføres.

Det fremgår ligeledes, at "*Havnaturfondens sekretariat vurderer, hvor lang tid efter et projekts afslutning, det giver mening at evaluere*". Her vil Green Power Denmark opfordre til, at det ikke er fondens sekretariatet der vurderer, hvor lang tid et projekt skal evalueres efter afslutningen, men at dette sker i en tæt dialog med det rådgivende udvalg og især med forskere på området, fx Center for Marin Genopretning eller Center for Green Transition and Marine Ecology. Desuden må det forventes, at der afsættes midler til denne effektevaluering for de enkelte projekter, og det dermed allerede ifm. projektets igangsættelse, er vurderet hvor mange midler der skal bruges på denne evaluering.

Inddragelse af relevante myndigheder

Green Power Denmark vil kraftigt opfordre til at lovforslaget fremhæver, at indsatserne der handler om data, kortlægning og digital infrastruktur samt aktiviteter der relaterer sig til sameksistens alle bliver koordineret med andre relevante myndigheder. Det gør sig særligt gældende for de initiativer, der omhandler vedvarende energianlæg, hvor Energistyrelsen og Klima- og Forsyningsministeriet har ressortområde. Førnævnte myndigheder har dyb viden på området om forundersøgelser, kortlægning og etablering af anlæg på havet, som er nødvendige, når der skal uddeles midler til Havnaturfondens aktiviteter.

Havnaturfonden skal på sigt være permanent og uafhængig

Det fremgår af 'Aftaleteksten om etablering af Havnaturfonden' at "*Aftaleparterne er enige om, at aftalen om havnaturfonden og dens finansiering skal genbesøges senest i 2028. Det skal ved genbesøget bl.a. overvejes, om fonden bør organiseres som en permanent og uafhængig fond*". Dette bakker Green Power Denmark fuldt op om, da Green Power Denmark mener, at Havnaturfonden skal være permanent og politisk uafhængig, for at sikre kontinuitet og autonomi i arbejdet med at beskytte og genoprette Danmarks havnatur. Green Power Denmark er bevidst om, at der ikke lægges op til dette i nærværende udkast til

lovforslag, men der opfordres til, at der lægges en plan frem mod 2028 for at lade Havnaturfonden overgå til en permanent og uafhængig fond, så dette kan ske fra 2030. Derudover skal der sikres en fremtidig finansiering af fonden. Det er derfor nødvendigt, at Havnaturfondens vigtige arbejde fortsætter efter 2030.

Mulighed for dispensation fra havplanen til brug for arealanvendelsestilladelser til forskning, udvikling eller test

Green Power Denmark hilser det velkomment at regeringen med en ny § 16 a foreslår at give mulighed for, at erhvervsministeren på baggrund af anmodning fra en statslig myndighed, kan fravige havplanen, forslag til havplan og ændring af havplanen for så vidt angår offentlige myndigheders mulighed for at tillade arealanvendelser med henblik på forskning, udvikling eller test, som tilsigter at understøtte og fremskynde mål inden for klima, vedvarende energi, natur, miljø og biodiversitet.

Green Power Denmark deler vurderingen af, at tilladelse til arealanvendelser med henblik på forskning, udvikling og test som understøtter den grønne omstilling, ikke bør afvente processen med udstedelse af en ny havplan, forslag til havplan eller ændring af havplanen. Green Power Denmark deler ligeledes myndighedernes vurdering af, at det kan være en tidsmæssig langvarig proces, der vil kunne forsinke eller i værste fald hindre forskning, udvikling eller test med henblik på grønne løsninger, hvilket taler for at smidiggøre processen for arealanvendelse med henblik på forskning, udvikling eller test. For både klima- og biodiversitetskriserne er tid afgørende. Derfor er det nødvendigt med fokus på hvordan langvarige administrative processer kan smidiggøres. Green Power Denmark efterlyser i den forbindelse en afklaring på, hvor meget tid der kan spares, herunder information om hvordan procestrinene og deres varighed forventes at se ud for hhv. en traditionel ændringsproces og en dispensationsproces.

Green Power Denmark finder, at den foreslåede begrænsning af varigheden til 4 år i mange tilfælde kan være problematisk og gøre ordningen uanvendelig til fremme af forskning, udvikling eller test af de tiltag som den grønne omstilling er afhængig af. Den begrænsede varighed kan eksempelvis være problematisk ift. monitorering af biologiske effekter der er nødvendige at overvåge over længere tid end 4 år. Samtidig kan den meget begrænsede varighed være problematisk for energianlæg, hvor der både af teknologiske og økonomiske grunde kan være behov for at operere testanlægget i mere end 4 år. Green Power Denmark gør i den forbindelse opmærksom på at henvisning til VE-lovens §22a, som giver mulighed for testprojekter af 3 års varighed, ikke kan tillægges meget værdi jf. energibranchens kritiske [høringsvar](#) til den pågældende ændring af VE-loven, hvor Green Power Denmark påpegede at begrænsningen udgør en markant forringelse af mulighederne for test af VE-anlæg på havet.

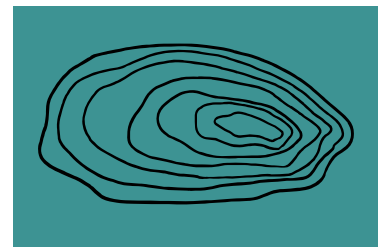
Green Power Denmark finder det generelt kritisabelt og kontraproduktivt ift. det formål man ønsker at fremme med lovændringerne, at myndighederne, hverken i forbindelse med VE-lovens mulighed for at søge om tilladelse til testprojekter af 3 års varighed, eller i forbindelse med nærværende lovforslag har spurgt og lyttet til hvilken varighed, der har værdi for det erhvervsliv og forskningsmiljø, som man ønsker at give mulighed for at benytte reglerne.

Green Power Denmark anser det som afgørende, at der er mulighed for at en midlertidig arealanvendelsestilladelse via dispensation kan videreføres via en længerevarende tilladelse via en havplanændring. Det fremgår af høringsmaterialet, at *"Arealanvendelser, der har en videregående karakter, f.eks. hvis det ikke har den fornødne midlertidige karakter, (...), må afvente tilvejebringelsen af en ny plan eller forslag til ændring af plan"*. Green Power Denmark finder dette unødvendigt restriktivt når hele formålet med lovændringen er at smidiggøre processen for forskning, udvikling og test. Det kan godt give mening at dispensationen har en begrænset varighed, men hvorfor skal det udelukke aktiviteter af længere

varighed såfremt disse i løbet af den 4-årige periode er i stand til at opnå tilladelse / plangrundlag via en traditionel havplanændring? Green Power Denmark kan ikke se nogen grund til at udelukke et scenarie, hvor man så at sige muliggør, at der kan "bygges bro" mellem en indledningsvis dispensation og en efterfølgende traditionel havplanændring. Man kunne eksempelvis forstille sig, at projekter i stil med de tre VE-testprojekter som indgav ansøgning via åben dør ordningen inden denne pr. 1. juli 2024, blev begrænset i størrelse og varighed via dispensation kunne tildeles en hurtig tilladelse til at igangsætte forundersøgelser mv., mens der så senere tilvejebringes en længerevarende tilladelse via en havplanændring som vil være forudsætningen for at sådanne projekter kan gå fra projektudviklingsfasen til at træffe endelig investeringsbeslutning. Ligeledes vil man kunne forestille sig at forskning, udvikling og test af natur- og biodiversitetsfremmende tiltag, som eksempelvis etablering af revstrukturer, kan igangsættes hurtigt via dispensation og efterfølgende udlægges i havplanen for at sikre sig mod krav om fjernelse og ophør af forsknings- og testaktiviteterne efter udløb af dispensationens varighed.

Med venlig hilsen

Nina Rask Skotte
nrs@greenpowerdenmark.dk

BÆREDYGTIG
KYSTKULTUR

Miljø- og Ligestillingsministeriet
Att. mim@mim.dk
c.c. til mikkr@mim.dk og neb@dma.dk

Ebeltoft den 20. december 2024

Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning j.nr. 2024-7115.

Bemærkninger til Lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden)

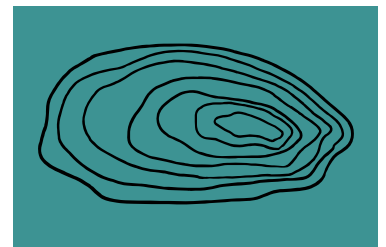
KBK er begejstret for regeringens beslutning om etablering af en havnaturfond. Det er dog vores vurdering at fondens opgaver bør udvides med en bestemmelse om:

”at lokalisere, udpege og monitorere beskyttede spredningskorridorer / økologiske forbindelser, som kan medvirke til at styrke biodiversiteten ved at sikre fisk og havdyrs spredning og frie bevægelse mellem strengt beskyttede havområder, habitater samt nye havområder, hvor der planlægges naturgenopretning.”

Forslaget sigter på de meget overordnede forbindelseslinjer, som vist på bilag 1.

Begrebet og stedbetegnelsen ”torskerende” er anvendt som betegnelse af disse ”oaser” og vandveje lige siden Arilds tid og helt frem til i dag af fiskere rundt om i landet.

På baggrund af samtaler med ældre fiskere er ”Torskerenden” jf. bilag 2 kendt som lokaliteten, hvor torsken samler sig og bevæger sig igennem, og hvor der tidligere, før torskestammerne i de indre danske farvande kollapsede, er fanget umådelige mange torsk. Ifølge fiskerne findes alene i det sydlige Kattegat ca. 25 ”torskerender” af forskellig udstrækning. I dag høstes kun bifangst af småtorsk, i forbindelse med andet fiskeri.

BÆREDYGTIG
KYSTKULTUR

Beskyttelse af renderne kan få stor betydning for genopretning og opretholdelse af havets økosystem og afgørende betydning for torskestammens genopbygning i takt med at havmiljøet forbedres.

Komitéen Bæredygtig Kystkultur

Jeppe Hansen
Bestyrelsesmedlem

Thorkild Hansen
Bestyrelsesmedlem

Bilag 1 og 2 Kort med angivelse af såkaldte ”torskerender”

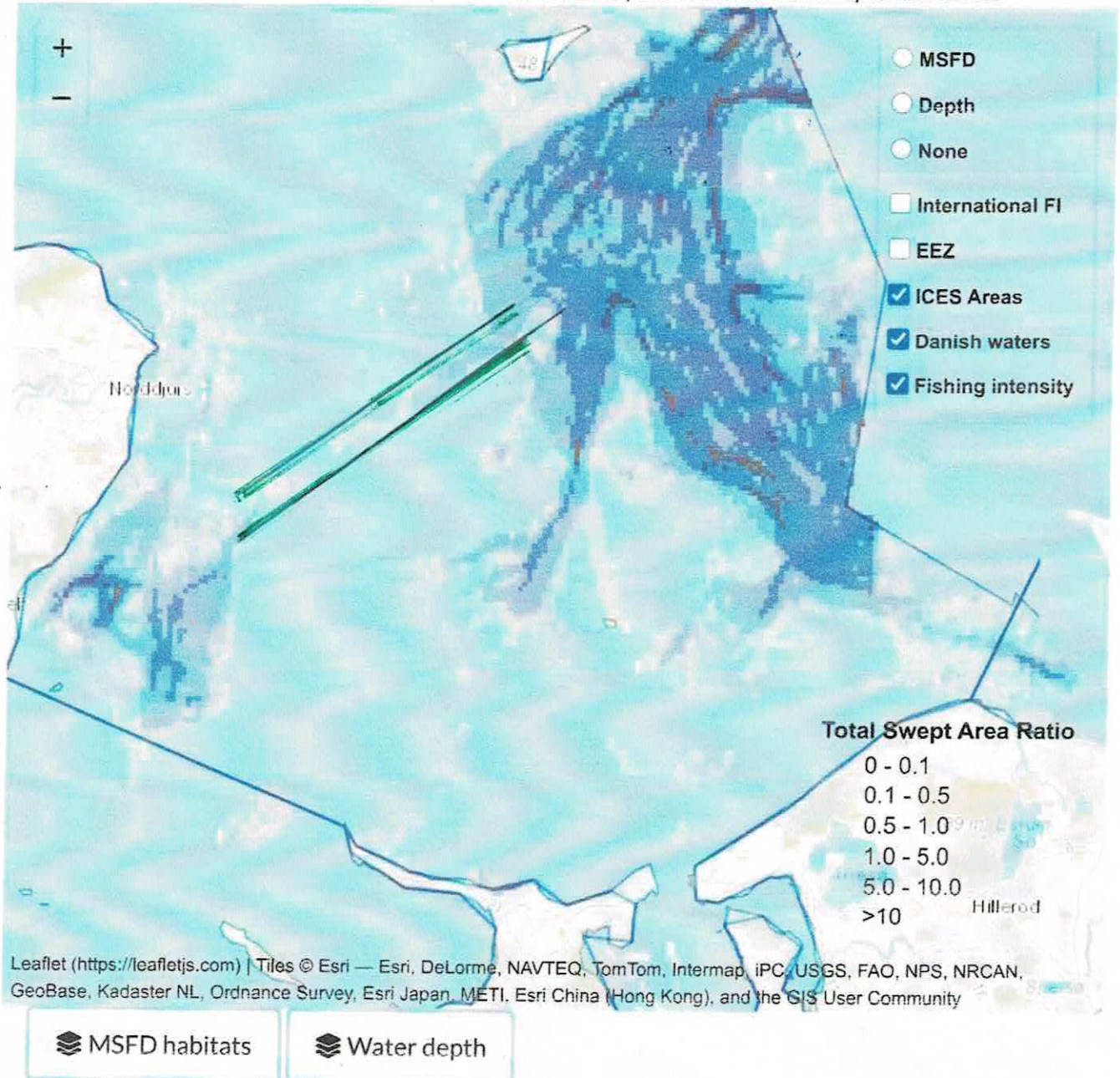
BIWAG 2: juni 2024 - 7115

Indsend mit valg

Kort

Dette kort viser den årlige fiskeriindsats for de valgte redskaber og år i det valgte område. Den kan også vise de nationale farvande (EEZ), de officielle regionale områder som defineret af ICES (ICES-områder) og den internationale fiskeriindsats (IFE) for alle demersale redskaber kombineret for år 2020. Du kan vælge at få vist habitattyper som defineret under EU's havstrategidirektiv (MSFD) eller vanddybden (Depth). Forklaringen for disse ekstra kortlag kan findes ved at klikke på den tilsvarende knap under kortet.

Signaturforklaring

Kyst

Risikovurdering

Oversvømmelsesrisiko (KDI)

2020

Value

- 10 - 25000 kr/år
- 25.000 - 100.000 kr/år
- 100.000 - 240.000 kr/år
- 240.000 - 500.000 kr/år
- > 500.000 kr/år

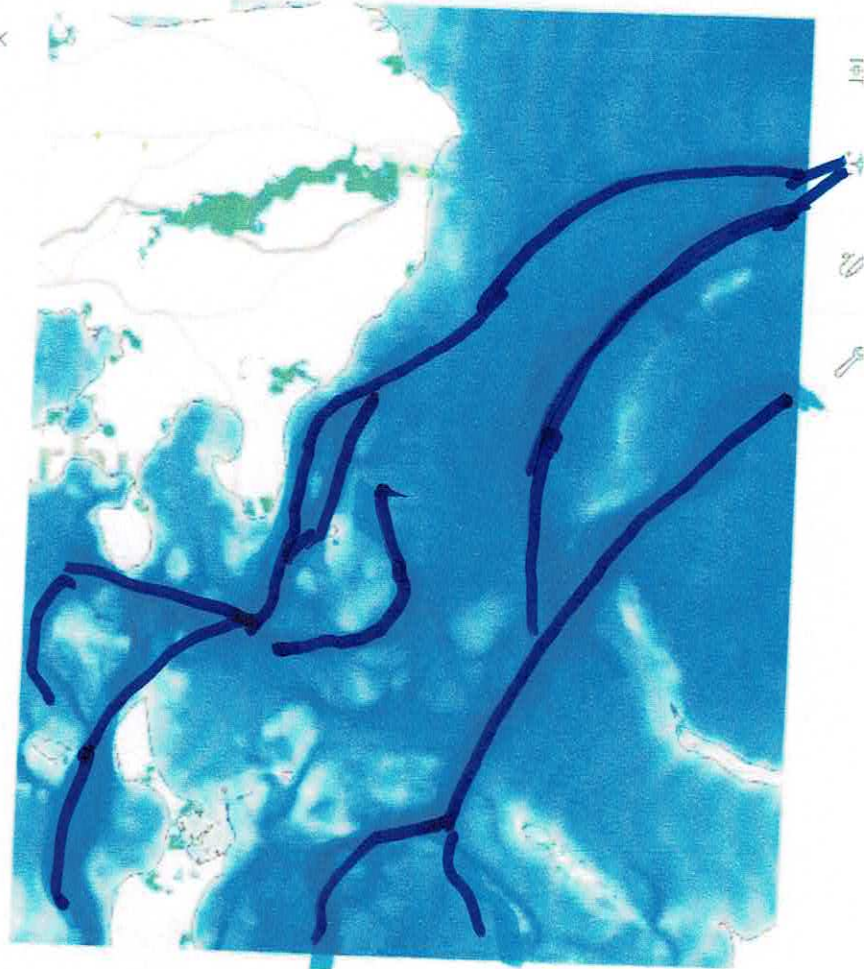
Kemi og miljø

Vandområdersnes Økologiske tilstand

Kemisk tilstand. Kystvande

Naturlige, kunstige eller stærkt modificerede. Kystvande

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Mikkel Kristensen (mikkr@mim.dk), Neriman Balikci (neb@dma.dk)
Fra: Sofie Clauson-Kaas (socla@danmarksnationalparker.dk)
Titel: Høringssvar vedr. ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning j.nr. 2024-7115 (Nationalpark Skjoldungernes Land)
Sendt: 04-12-2024 10:15

Miljø- og Ligestillingsministeriet

Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning

Vi ønsker hermed at tilkendegive vores støtte til det foreslåede lovforslag om ændring af lov om maritim fysisk planlægning, der blandt andet muliggør dispensation fra havplanen for midlertidige arealanvendelser på havet i op til fire år med henblik på forskning, udvikling og test. Det er positivt, at dispensationsmuligheden fokuserer på projekter, der understøtter og fremmer mål inden for klima, vedvarende energi, natur, miljø og biodiversitet. Det er vores opfattelse, at denne ændring af loven er af stor national betydning. Den eksisterende lovgivning hindrer i dag forsøg med marin naturgenopretning, herunder brugen af muslinger, i områder, der ikke er udpeget til muslingeproduktion. Flere initiativer, der sigter mod at forbedre den marine natur og økosystemerne i danske farvande, afventer denne tilpasning af loven.

I lyset af de danske havområders dårlige tilstand og den omfattende udbredelse af iltsvind i 2024 bør lovforslaget implementeres hurtigst muligt. Det er afgørende at sikre, at forsøgsprojekter, som er sæsonafhængige, kan opstartes uden yderligere forsinkelse. Muslingers reproduktion og den biologisk optimale periode for opstart af muslingeproduktion finder sted i maj-juni. Hvis loven ikke træder i kraft hurtigt, vil forsøg med marin naturgenopretning blive forsinket til foråret 2026.

Det er oplyst, at lovforslaget forventes at blive politisk besluttet i december 2024. Vi opfordrer kraftigt til, at loven træder i kraft umiddelbart derefter, for at undgå unødvendige forsinkelser i arbejdet med at forbedre tilstanden i danske havområder. De foreslåede ændringer vil spille en vigtig rolle i at styrke indsatsen for klima, miljø og biodiversitet i Danmark.

Med venlig hilsen

Sofie Clauson-Kaas
Projektleder og Naturvejleder

NATIONALPARK SKJOLDUNGERNES LAND | Sekretariatet

Ledreborg Allé 2A | 4320 Lejre

M. +45 21336209

socla@danmarksnationalparker.dk |

www.nationalparks skjoldungernesland.dk

Ture og arrangementer:

<https://www.skjoldungernes-land.nationalparkbooking.dk/arrangementer/>

CVR-nr: 37176478 | EAN-nr: 5798009883193

Miljø- og Ligestillingsministeriet
Departementet,
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Nationalpark Vadehavet
Havnebyvej 154
6792 Rømø

Tlf.: 72 54 36 34
CVR: 34372098
EAN: 5798000860674

vadehavet@danmarksnationalparker.dk
www.nationalparkvadehavet.dk

Ref. XEMSA
Den 16. december 2024

Hørings svar vedr. ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning j.nr. 2024-7115

Nationalpark Vadehavet har med interesse læst høringsmaterialet, og vi vil gerne adressere nogle af de emner, der gennemgås i høringsmaterialet.

Udpegning af steder med genopretningsbehov.

Det foreslås, at Havnaturfondens genopretningsindsatser i de første år målrettes områder med et kendt genopretningsbehov. Vi bemærker at Vadehavet ikke er nævnt. Der lægges i materialet op til, at der efter 2025 tages fat på områder, hvor *"den konkrete tilstand ikke er velkendt"*. Vi mener, at det vil være nærliggende at inddrage Nationalpark Vadehavet som område, da viden om Vadehavets økosystem og det fysiske miljø generelt er mangelfuld. Økosystemet kan ikke genoprettes uden kendskab til og forståelse af det underliggende "geosystem", da klimatiske betingede forandringer i Vadehavets sedimentdynamik influerer på biologien. Hvis man for alvor skal vurdere konsekvenser af klimaændringer for systemet som helhed, er det kritisk, at den viden indhentes.

Rådgivende udvalg under Havfonden

Det fremgår i materialet, at: *"Der oprettes et rådgivende udvalg som kan rådgive miljøministeren om alle aktiviteter i relation til Havnaturfonden."* Nationalpark Vadehavet er, ud over marin nationalpark også UNESCO verdensarvsområde og medlem af Det Trilaterale Vadehavssamarbejde med Tyskland og Holland. Vi finder, at det vil være oplagt, at Nationalpark Vadehavet bliver en del af et rådgivende udvalg.

Dispensationer fra havplanen (Havplan II)

Det fremgår af *"§ 16 a. Erhvervsministeren kan, på baggrund af en anmodning om dispensation fra en statslig myndighed, dispensere fra bestemmelser i havplanen, forslag til havplanen eller ændringer af havplanen til arealanvendelser med henblik på forskning, udvikling eller test, som er tidsbegrænset til maksimalt 4 år."*

Ydermere står der:

*"Dispensationsadgangen vil ikke kunne benyttes til arealanvendelser, der ikke har en begrænset karakter set i forhold til den hidtidige havplanlægning, eller som forventes at medføre **en permanent og væsentlig miljøpåvirkning** af området, jf. miljølovgivningen."*

På side 14/15 fremgår det, at: *"... Der ses derfor at være et behov for mere smidigt at kunne tillade, at arealer kan anvendes til brug for forskning, udvikling eller test af midlertidig varighed, som har til hensigt at understøtte den grønne omstilling, uden for de udlagte udviklingszoner. Der er alene tale om en udfordring i forhold til sektorer og interesser, hvortil der er udpeget udviklingszoner, idet aktiviteten alene kan foregå i den dertil udpegede zone. Det drejer sig bl.a. om vedvarende energi, havbrug, skaldyrsopdræt m.v. "*

I materialet fremgår det, at: *"Det foreslåede skal gøre det muligt at give dispensation til, at sektormyndigheder kan tillade, at et område midlertidigt kan udnyttes til forskning, udvikling eller test med henblik på grønne løsninger, **selvom det strider mod den anvendelse, der er planlagt for.**"*

Vadehavet er et område, der er underlagt mange beskyttelser. I dag foregår der mange aktiviteter lige uden for afgrænsningen på land og til havs, som påvirker området. Der kan nævnes uddybning af Grådyb sejlrønde, fiskeri, klapning, transport til og fra Nordsøen, belastning med næringsstoffer osv. Vi finder det vigtigt, at vadehavsområdet ikke benyttes som testområde for udvikling af nye produkter.

Det fremgår, at *"Lovforslaget ændrer heller ikke på de gældende regler for habitatkonsekvensvurdering af planer og projekter, der i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatdirektivet, Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr."*

Vi antager, at Natur- og Miljøbeskyttelseszoner ikke er en del af de havplansområder, der er indbefattet af denne dispensationsmulighed.

Vi anbefaler, at der laves en faglig vurdering af de direkte såvel som de kumulative effekter, som en given aktivitet uden for vadehavsområdet kan få på Vadehavet, og tager det med i vurderingen af, om dispensation kan gives.

Havnaturfondens formål og presfaktorer

Havnaturfonden skal arbejde i de områder, der er udpeget i Havplanloven. Vi ser dog et misforhold mellem havplanlovens formål og Havnaturfondens formål.

HAVNATURFONDEN

"Formålet med Aftale om etablering af Havnaturfonden af 27. juni 2024 er,

at modarbejde den gradvise forringelse af havmiljøet og genoprette havnaturen. Dette er også afgørende for overholdelsen af den nyligt vedtagne naturgenopretningsforordning.” og ”Havnaturfondens formål er at foretage genopretning af havnatur samt at bidrage til viden om sameksistens mellem udbygning af vedvarende energi på havet og naturhensyn.”

HAVPLANLOVEN

”Havplanloven har til formål at fremme økonomisk vækst, udvikling af havarealer og udnyttelse af havressourcer på et bæredygtigt grundlag, bidrage til at opnå de mål for havplanlægningen, der er fastsat i loven, tage hensyn til samspillet mellem land og hav og styrke det grænseoverskridende samarbejde i overensstemmelse med bestemmelserne i FN's havretskonvention af 1982, jf. § 1, stk. 2.”

”Det er såvel havplanlovens, som det bagvedliggende direktivs intention, at havplanen skal udgøre grundlaget for en langsigtet og sammentænkt udviklingsplan for havområderne, jf. § 1, stk. 2, i loven og bl.a. præambelbetragtning nr. 9 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/89/EU af 23. juli 2014 om rammerne for maritim fysisk planlægning, hvorefter formålet med havplanlægningen er at bidrage til effektiv koordinering af marine aktiviteter og bæredygtig anvendelse af hav- og kystressourcerne gennem oprettelse af en ramme for konsekvent, gennemsigtig, bæredygtig og evidensbaseret beslutningstagning.”

I Havnaturfonden er der et ønske om viden om sameksistens mellem naturen og menneskets brug af naturen. Der bliver ikke italesat andre presfaktorer end vedvarende energi, hvilket er problematisk, hvis formålet er at modarbejde forringelse af havmiljøet. Af andre presfaktorer kan nævnes uddybning af sejlrønder, klapning, næringsstofbelastning, fiskeri, transport osv.

Derudover nævnes der intet om sammenhængen mellem hav og land, bl.a. i form af barrierer (herunder sluser og diger), som har stor betydning for nogle af de arter, der lever i havet, og som en Havnaturfond også skal passe på. Der er ej heller kobling mellem hav og land-/ferskvands-systemer. Det er centralt for genopretningen af kystnære havområder, at det terrestriske og fluviale system indgår.

Havnaturfondens ophæng

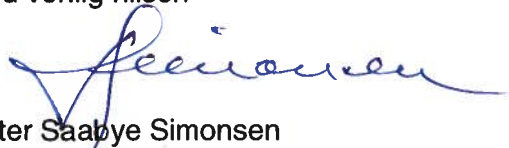
Vi vil anbefale, at Nationalpark Vadehavet indgår i teksten og indsatsen, og vi vil også anbefale, at man italesætter samarbejdet med Styrelsen for Grøn Arealforvaltning og Vandmiljø (SGAV), eftersom SGAV fremadrettet vil have Vandmiljøloven i sit ressortområde og spille en central rolle i Kystvandrådsarbejdet. Et arbejde, der også har betydning for havmiljøet.

Høringer

”Erhvervsministeren vil også i særlige tilfælde kunne foretage en offentlig høring med henblik på afvejning af interesser, hvis det vurderes nødvendigt.” I Nationalpark Vadehavet finder vi det vigtigt, at vi fortsat får

mulighed for at blive hørt i sager, der har relevans for Vadehavet, herunder også aktiviteter der påtænkes at gives dispensation for.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Saabye Simonsen', written in a cursive style.

Peter Saabye Simonsen
Nationalparkchef
Nationalpark Vadehavet

Til:
Miljø- og Ligestillingsministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
mim@mim.dk; mikkr@mim.dk;
neb@dma.dk

Dato: 19. december 2024
Sagsnr.: 2024-018082

Høringssvar vedr. ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning j.nr. 2024-7115.

Nærværende høringssvar beror på et fælles samlende høringssvar fra de tre kommuner i Naturpark Lillebælt (Fredericia, Kolding og Middelfart Kommune).

Miljø- og naturtilstanden i Lillebælt har stort lokalt fokus og betydning for borgere, erhverv, og politikere. Friluftsliv, erhvervsfiskeri og turisme mv. er afhængigt af livet i Lillebælt. Vi oplever iltsvind, døde fisk, manglende fangster især af torsk og fladfisk, turbåde der må lukke og faldende besøg fra lystfiskere på vores overnatningssteder.

Trods bekymring over tilstanden i Lillebælt og fjordene omkring os, oplever vi også et stærkt engagement og ønske om at skabe forbedring. Dette understøttes af det potentiale som vi observerer i især de åbne og strømfyldte farvande, hvor der fortsat er liv på bunden og relativt klart vand, modsat de indre fjorde.

I Naturpark Lillebælt-kommunerne samarbejdes der på tværs med frivillige og virksomheder igennem projekt 'Bælt i Balance' samt med øvrige Lillebælts-kommuner igennem VOS-regi/lokale treparter i projekt 'Liv i Lillebælt'. Begge projekter har et helhedsorienteret fokus på presfaktorer og naturgenopretning på land og til vands.

Naturpark Lillebælt har opbygget et stærkt tværkommunalt samarbejde, som vurderes at kunne bidrage til et styrket samarbejde med Miljøstyrelsen m.fl. i den marine naturnationalpark i Lillebælt. Dertil samarbejder Naturpark Lillebælt igennem netværk med f.eks. Havsamarbejdet Østjylland, Sund Vejle Fjord, Limfjordsrådet mv. med henblik på at erfaringsudveksle og optimere lokale indsatser for havmiljøet. Generelt mangler der dog en mulighed for at viderebringe anbefalinger og ønsker fra kommunalt til statsligt niveau. Nedsættelse af et rådgivende udvalg i nærværende lovforslag ses derfor som et meget positivt tiltag. Af udvalget fremgår ni fagekspertter på tværs af organisationer og universiteter. Her savnes umiddelbart en eller flere repræsentanter fra kommunerne med henblik på lokale input til planlægningen af Havnaturfondens naturgenopretnings- og kortlægningsaktiviteter.

- *Naturpark Lillebælt foreslår, at det rådgivende udvalg består af en eller flere repræsentanter fra kommunerne. Der foreslås mindst en politisk udpeget repræsentant fra KL.*

Naturpark Lillebælt understøtter både borger- og virksomhedsdrevne aktiviteter samt stor-skala-projekter med henblik på marin naturgenopretning og formidling. Her ligger et potentiale for synergi med Havnaturfondens aktiviteter, da Naturpark Lillebælt er i gang med forundersøgelser i flere områder. Der lægges vægt på en økosystembaseret tilgang, således naturgenopretningen foretages i kystnære områder med kendt potentiale for høj naturværdi og spredningskorridorer for marin flora og fauna.

Kommunerne i Naturpark Lillebælt samarbejder med interessenter om udpegning af egnede områder og ansøgninger til marine indsatser. Der er oparbejdet et solidt vidensgrundlag om naturparkens marine areal pba. screeninger, dykkerobservationer og detaljeret kortlægning af geofysiske og biologisk forhold i flere områder. Der vurderes at være et stort potentiale for marin naturgenopretning i Naturpark Lillebælt som resultat af den varierende hydrografi, bathymetri, sedimentforhold og nuværende biologi. Især vandudskiftningen i bæltet og yderfjordene medfører bedre forudsætninger (sigtbarhed, iltforhold mv.) for succesfulde marine tiltag sammenlignet med de indre fjorde.

I den kommende marine nationalpark i Lillebælt bør naturgenopretningstiltag diversificeres og spredes geografisk, således der reetableres naturlige mosaikker af sten, ålegræs og muslinger i et større netværk af værdifulde havnaturområder.

Tilbage i regionplanen for Vejle Amt blev der udpeget særlige havnaturområder med skærpet miljømålsætning samt marine referenceområder, bl.a. Kasser Odde Flak og Flækøjet Flak (se bilag). Begge er revområder med stor dybdevariation, høj natur- og biodiversitetsværdi i form af stenrev og tangskove, der danner korridorer i de respektive vandområder. Jf. Vejle Amts tidligere kortlægning ses det f.eks., at Kasser Odde Flak er karakteriseret ved stor udbredelse af stenrev og som del af større gydeområder (se bilag). Dog er der et kendt genopretningsbehov i disse samt nedenfor nævnte områder.

Flakket Flækøjet er i år blevet udpeget som strengt beskyttet, hvilket Naturpark Lillebælt bakker op om, og ligeledes foreslår for Kasser Odde Flak. Reetablering af stenrev, biogene rev eller ålegræsenge i førnævnte og mellemliggende områder vil dertil styrke det økologiske netværk og øge naturværdien.

Naturpark Lillebælt har pba. screeninger, historiske data samt lokale beretninger fra dykkere og fiskere indledt yderligere forundersøgelser i Gamborg Fjord, Gudsø Vig, Stenderup Halvøen og Båring Vig. Havbundskortlægning og testudplantninger af ålegræs har også her vist potentiale for storskala-projekter. Erfaringer fra tidligere naturgenopretningsprojekter og igangværende forundersøgelser deles gerne med Havnaturfondens sekretariat.

- *Naturpark Lillebælt anbefaler, at udføre marine naturgenopretningstiltag ved f.eks. Kasser Odde Flak og Flækøjet Flak, Fænøsund, Gudsø Vig, Stenderup Halvøen og Båring Vig*
- *Naturpark Lillebælt anbefaler, at Kasser Odde Flak udpeges som strengt beskyttet område som bidrag til målsætningen om mindst 10% strengt beskyttet havstrategiområde inden 2030.*

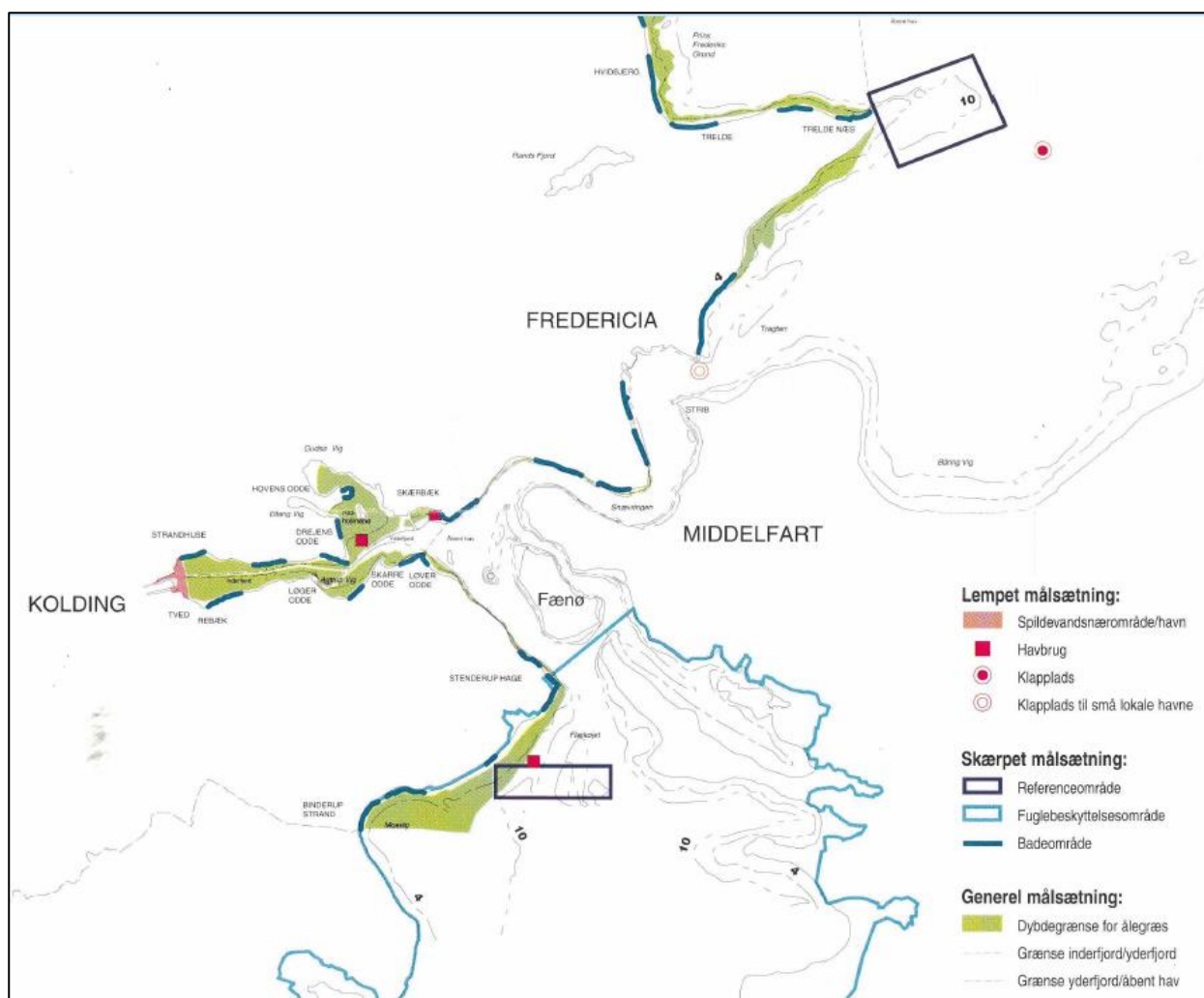
I Kolding Fjord og Vejle Fjord er der udpeget udviklingszoner til kultur- og omplantningsbanker til produktion af muslinger og østers samt udviklingszoner til opdræt af muslinger og østers i vandsøjlen. Naturpark Lillebælt støtter op om udpegningen, men forholder sig spørgende over for de konkrete arealafgrænsninger. I Vejle Fjord forefindes allerede et muslingeopdrætsanlæg, som anvendes i forbindelse med marin naturgenopretning. Naturpark Lillebælt aftager muslinger herfra, og arbejder for flere muslingeopdræt ud fra ønsket om reetablering af flere biogene rev. I lovforslaget fremgår det, at der kan dispenseres for arealudpegninger i Havplanen, bl.a. for skaldyrsopdræt. Derfor ønsker Naturpark Lillebælt at undersøge mulighederne for dyrkning og udlægning af muslinger i den generelle anvendelseszone i Kolding Yderfjord.

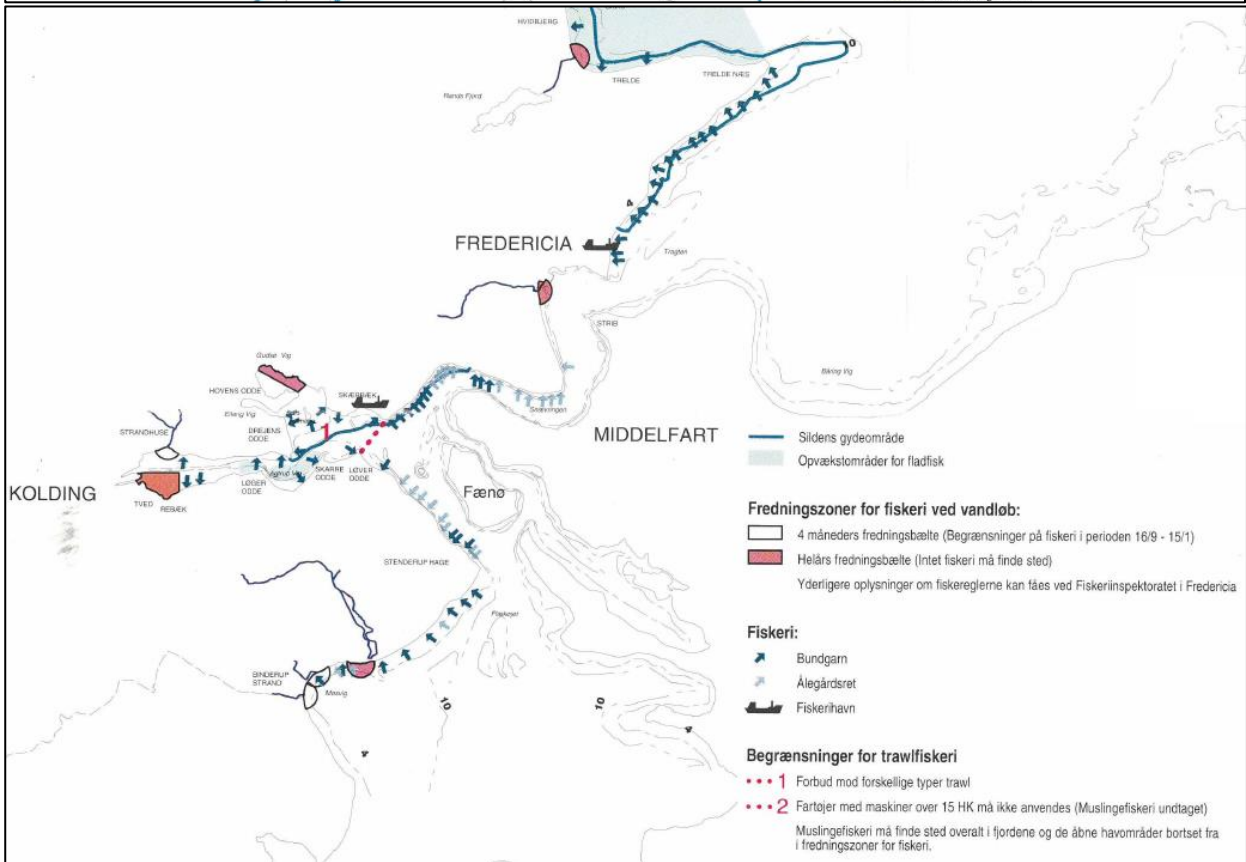
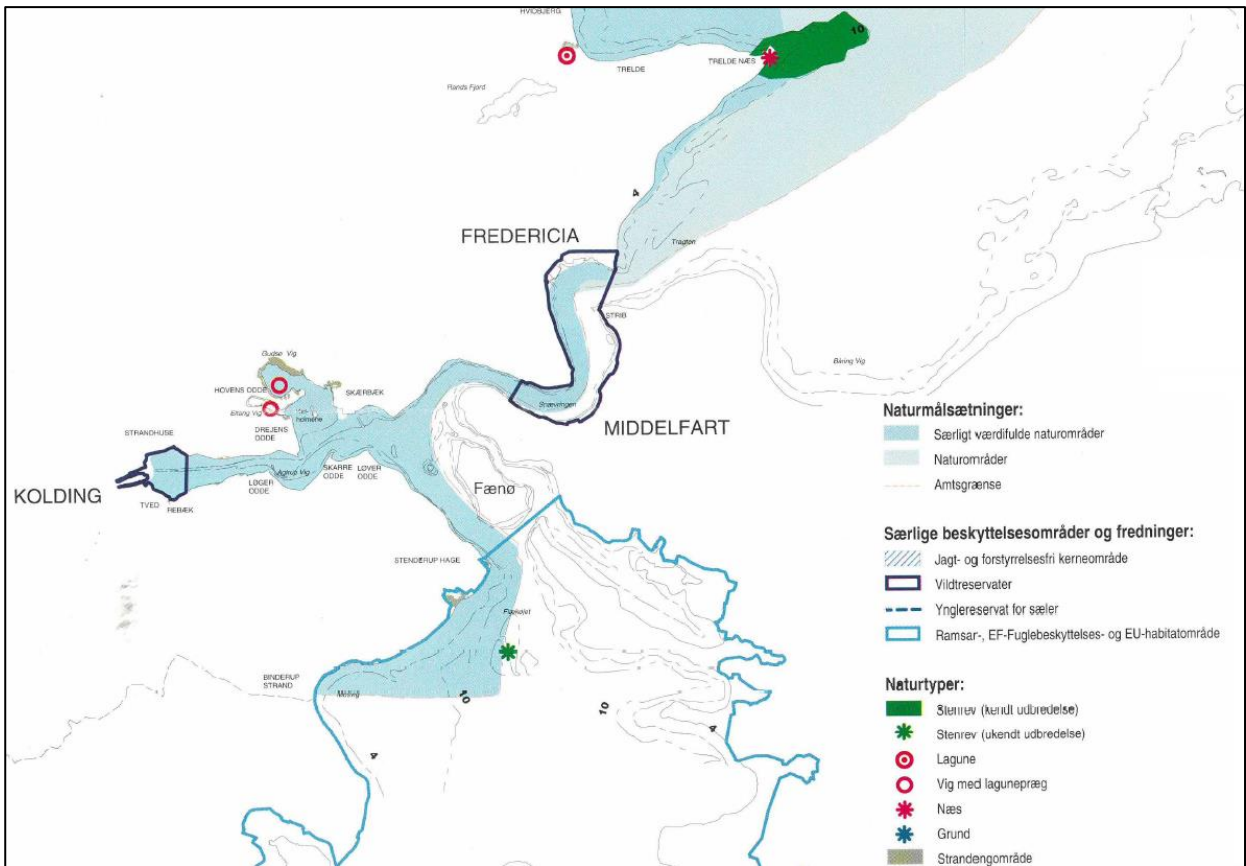
- Naturpark Lillebælt er spørgende over for om muslingeopdræt, som kun er til naturgenopretningsformål, kan anlægges i de generelle anvendelseszoner udenfor udviklingszonerne (Ao og Ak).
- Naturpark Lillebælt ønsker at indgå i dialog om arealafgrænsningen af udviklingszonerne for Ak13, Ao21 og Ao22 med henblik på at optimere betingelser for dyrkning og udlægning af muslinger i Kolding Fjord, ydre.

Venlig hilsen

Naturpark Lillebælt ved Fredericia, Kolding og Middelfart Kommune.

Bilag – Kort fra Vejle Amts marine plan "På kurs mod et rent hav" (1997-2009). Referenceområder, marine naturværdier og -mål (stenrev, ålegræsdybdegrænse mv.) og fiskeriinteresser.

19. december 2024

Høringsvar: Udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning

Hermed fremsendes høringsvar fra Svendborg Kommune, Ærø Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Færgesekretariatet, BlueTech Center og SIMAC (herefter kaldet Parterne).

Parterne anerkender den store indsats der er lagt i arbejdet med Danmarks Digitale Havplan, etableringen af Havnaturfonden og arbejdet med at balancere hensynene til både naturen og brugen af vores havområder.

Parterne der udgør styregruppen bag det EU-finansierede MARS projekt (Maritime Autonomous Reliable Systems, en del af det fynske fyrtårnsprojekt NextGen Robotics) har siden 2022 arbejdet på at etablere et nationalt test- og videnscenter for maritim bæredygtig autonomi i det Sydfynske Øhav, hvor man bl.a. kan teste selvsejlende droner til overvågning af f.eks. kritisk infrastruktur.

Efterhånden som Danmark udbygger den vedvarende energi på havet, udfordrer det overvågningen, da vindmøller og kabler ligger væk fra kysten. En effektiv sikring af den slags infrastruktur er nødvendig ift. forsyningsikkerhed, national sikkerhed og økonomi. Selvsejlende droner kan blive et effektivt redskab til overvågning af f.eks. denne kritiske infrastruktur.

Vi ser et stigende behov for at kunne teste løsninger, som kan medvirke til at styrke Danmarks sikkerhed.

Partnerne foreslår derfor at formuleringen på side 5 i udkastet

“Havnaturfondens formål er at foretage genopretning af havnatur samt at bidrage til viden om sameksistens mellem udbygning af vedvarende energi på havet og naturhensyn”

ændres til

*“Havnaturfondens formål er at foretage genopretning af havnatur samt at bidrage til viden om sameksistens mellem **udbygning og sikring af teleinfrastruktur** samt vedvarende energi på havet og naturhensyn”*

Denne lille ændring vil bidrage til sikringen af vores energi- og teleinfrastruktur, som er en vigtig del af den samlede kritiske infrastruktur.

Parterne støtter derudover forslaget om at tilføje §16 a

”Erhvervsministeren kan, på baggrund af en anmodning om dispensation fra en statslig myndighed, dispensere fra bestemmelser i havplanen, forslag til havplanen eller ændringer af havplanen til arealanvendelser med henblik på forskning, udvikling eller test, som er tidsbegrænset til maksimalt 4 år”

der åbner for muligheden for at ændre arealplaner, således at forskning, udvikling og tests muliggøres. Dette vil være af afgørende betydning for at opfylde målene i MARS projektet og dermed bidrage til dels at udvikle de maritime erhverv i retning af autonomi og dels bidrage til udvikling af løsninger for udbygning og sikring af Danmarks kritiske infrastruktur på havet.

Med venlig hilsen

Svendborg Kommune	Faaborg-Midtfyn Kommune
Bo Hansen, Borgmester	Hans Stavnsager, Borgmester
Ærø Kommune	Færgesekretariatet
Peter Hansted, Borgmester	Søren Bach-Hansen, Styregruppeformand
SIMAC	BlueTech Center
Lene Daugaard, CEO	Lars Ahrendtsen, Direktør

Bemærkninger til høring af udkast til lovforslag om Havnaturfonden og Havplanen.

Tekststykke i lovteksten og bemærkningerne til lovforslaget	Bemærkninger fra Økologigruppen, Biologisk Institut, Syddansk Universitet, SDU.
Kapitel 11 a Havnaturfonden § 37 b. stk. 3, nr. 5. <i>"Udvikling af digital infrastruktur til lagring og udstilling af miljødata, og et værktøj til gennemførelse af økosystemanalyser."</i> Og Kapitel 11 a Havnaturfonden § 37 b. stk. 5 <i>"Miljøministeren evaluerer effekten af Havnaturfondens naturgenopretningsprojekter, jf. stk. 3, nr. 1."</i>	Det specificeres flere steder i lovteksten at udpegningsgrundlaget og effekt-vurderingerne i forbindelse med den kommende marine naturgenopretning skal være vidensbaseret. For at kunne gennemføre økosystemanalyser og evaluere effekterne af havnaturfondens naturgenopretningsprojekter, er der behov for et nyt nationalt monitoringsværktøj. Dette monitoringsværktøj skal kunne kvantificere udviklingen af de biologiske økosystemtjenester som opstår ved naturgenopretnings-aktiviteterne.
Kapitel 11 a Havnaturfonden § 37 b. stk. 6 <i>"Kortlægning af områder til naturgenopretning i det danske havareal, jf. stk. 3, nr. 4, skal bidrage til at klarlægge genopretningsbehovet i dele af det danske havareal, der ikke er omfattet af stk. 7 og hvor forekomsten af forskellige naturtyper og den konkrete tilstand ikke er velkendt."</i>	Der bør gennemføres kortlægning af områder til naturgenopretning i alle danske havarealer, også de havarealer, som er omfattet af stk. 7. Forekomsterne og tilstanden af naturtyperne i havarealer omfattet af stk. 7 er ikke velkendt alle steder og for alle naturtyper, hvorfor kortlægningen bør gennemføres i alle relevante områder.
Kapitel 11 a Havnaturfonden § 37 b. stk. 7 <i>"Miljøministeren udvælger konkrete naturgenopretningsprojekter i områderne Lillebælt, Sydfynske Øhav, Storebælt, Samsø Bælt, Sejerø Bugt, havet ved Sjællands Nordkyst og Østkyst samt havet omkring Møn, indtil der er tilvejebragt viden om genopretningsbehovet i dele af det danske havareal, hvor genopretningsbehovet ikke er kendt, jf. stk. 3, nr. 4, jf. stk. 6."</i>	Det er ikke vidensbaseret, at der allerede politisk er udpeget geografiske områder. Som bemærket ovenfor til stk. 6, så er der ikke nogen havområder i Danmark, hvor man har kortlagt forekomsten, tilstanden eller genopretningsbehovet for alle naturtyperne. Man kender kun forekomsten, tilstanden og genopretningsbehovet for meget lokale lokaliteter og naturtyper. Udvælgelsen af konkrete naturgenopretningsprojekter bør i stedet for ske på baggrund af tilgængelig ekspertviden og -erfaringer, og ikke begrænses af

	prædefinerede områder. Dermed sikres det, at der kan udvælges naturgenopretningsprojekter, som er omkostningseffektive, har positiv effekt for havnaturen og med langvarig effekt, som det også er formålet jf. stk. 4. F.eks. er der afprøvet meget marin gnaturgenopretning i Lillebælt, som ikke har været succesfuldt eller kun delvist succesfuldt. Der er ikke en tilfredsstillende udvikling af makroalgесамfund på de mange anlagte stenrev (Als Stenrev og BetterBirdLife), ligesom mange forsøg på i småskala at udplante ålegræs ikke er lykkedes. Der er ligeledes lavet faglige rapporter, som entydigt definerer miljøtilstanden i Lillebælt som forarmet. Havnaturfonden burde i udpegningsgrundlaget have muligheden for at lade den overordnede prioritering være baseret på eksempelvis ovenstående viden/erfaringer, og så ville Lillebælt ikke være på listen.
Lov om maritim fysisk planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 400 af 6. april 2020, som ændret ved § 5 i lov nr. 782 af 4. maj 2021 Efter § 16 indsættes: »§ 16 a. Erhvervsministeren kan, på baggrund af en anmodning om dispensation fra en statslig myndighed, dispensere fra bestemmelser i havplanen, forslag til havplanen eller ændringer af havplanen til arealanvendelser med henblik på forskning, udvikling eller test, som er tidsbegrænset til maksimalt 4 år.« og <i>Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser</i> Til § 2 Til nr. 3 S. 46/57 ”Det er således et kriterie, at sådanne dispensationer tidsbegrænses til maksimalt 4	Dispensationsmuligheden giver gode vilkår for at kunne gennemføre forskning, udvikling og test af nye metoder og anlæg af VE anlæg og naturgenopretningsmetoder og disse i sameksistens. Ifht. udvikling af naturgenopretningsmetoder vil en 4-årig periode ofte ikke være tilstrækkeligt til at den ny-genoprettede natur er endelig udviklet. Typisk tager det for stenrev 6-10 år at modnes, mens det tager 4-7 år før ålegræsbedene er tætnet og har udviklet de positive biologiske økosystemtjenester. Derudover vil det i tilfælde, hvor testen består af naturlige elementer i havet være u hensigtsmæssigt og spild af ressourcer, at forsøge at fjerne ”det biologisk anlæg” igen efter endt dispensation. Det bør derfor være muligt, at lade naturlige og biologiske testelementer blive i havet.

år, hvilket vil fremgå som vilkår i en dispensation. De 4 år indbefatter enhver sagsbehandling, der måtte ligge hos sektormyndigheden ifm. arealanvendelsen samt forberedelse og evt. oprydning af arealet, således at anlæg m.v. er fjernet ved dispensationsperiodens udløb.”	

Hørings svar fra Tænk tanken Hav til høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnatur fonden) og lov om maritim fysisk planlægning (j.nr. 2024-7115)

Tænk tanken Hav takker for muligheden for at afgive høring svar i forbindelse med ændring af havmiljøloven (etablering af Havnatur fonden) og havplanloven.

Etablering af Havnatur fonden

Indledning

Tænk tanken Hav er meget positive overfor Havnatur fonden og bifalder, at der i første omgang er afsat 500 mio. kr. til fondens formål og genopretning af Danmarks havnatur.

Vi støtter, at fonden med dette lovforslag bliver etableret med ophæng i en lov. Tænk tanken Hav anerkender og bifalder formålet med Havnatur fonden, der er at bidrage til beskyttelsen af arter og genopretning af økosystemer i havet med henblik på at danne grundlag for levedygtige marine habitater og økosystemer, samt understøtte en miljømæssig ansvarlig udbygning af den vedvarende energiforsyning og dets muligheder for sameksistens med havets økosystemer. Vi bifalder, at Havnatur fonden støtter udviklingen af digital infrastruktur til lagring og udstilling af nye og tidligere indsamlede marine miljødata, i dialog med andre digitale miljødataplatforme, og udviklingen af et værktøj til økosystemanalyser og kumulative effekter, der skal bidrage til en økosystembaseret tilgang til havplanlægning via konkret anvendelse af data.

Tænk tanken Hav ser frem til at deltage i det rådgivende udvalg om Havnatur fonden og deltage i fondens arbejde med genopretningen af Danmarks havnatur, sameksistensprojekter, udviklingen af digital infrastruktur til håndtering af marine data og udvikling af analyseværktøjet.

Havnatur fondens konstruktion

Tænk tanken Hav har noteret, at lovforslaget medfører, at Havnatur fonden vil være underlagt miljøministerens instruktionsbeføjelse, der betyder at den til enhver tid udpegede miljøminister vil kunne vælge at efterkomme eller afvise sekretariatet og det rådgivende udvalgs indstillinger af projekter. Yderligere medfører fondsstrukturen, at alle projekter skal godkendes af forligskredsen bag aftalen.

Tænketanken Hav gør opmærksom på, at der ved at organisere Havnaturfonden under Miljø- og Ligestillingsministeriet, på den korte bane muligvis er gevinster ved hurtigt at få igangsat projekter, men anbefaler, at Havnaturfonden etableres som en uafhængig fond på længere sigt.

Forskning og afprøvning af sameksistensprojekter

Tænketanken Hav undrer sig meget over, hvorfor det ikke fremgår i lovens formål, at der skal udføres evidensbaseret forskning og afprøvning om sameksistens mellem havvindsudbygningen og havets natur. Dette bør fremgå.

Prioriteret finansiering og EU-forpligtelser

Tænketanken Hav anerkender, at der potentielt vil være flere overlap mellem projekter og initiativer i Havnaturfonden og Danmarks forpligtelser i regi af havstrategidirektivet, Natura 2000, vandrammedirektivet og naturgenopretningsforordningen.

På trods af dette sammenfald bør der være en tydelig opmærksomhed på, at penge afsat i regi af Havnaturfonden ikke skal benyttes til direkte at dække Danmarks EU-forpligtelser.

Det bør samtidig klart præciseres og understreges, at Havnaturfonden ikke er underlagt regeringens fem principper for minimumsimplementering af erhvervsrettet EU-regulering.

Geografiske områder

Tænketanken Hav anerkender, at man starter med genopretningsprojekter i de indre danske farvande. Det skal dog understreges, at der også er et genopretningsbehov og -potentiale i områder længere fra kysten, fx stenrev i habitatområderne i Skagerrak.

Omkostningseffektivitet

Tænketanken Hav bemærker, at der i lovforslaget er fokus på, at naturgenopretningsprojekterne skal være omkostningseffektive. Tænketanken Hav lægger stor vægt på dette og er enig, at man skal bruge pengene klogt, og anbefaler derfor at der i samarbejde med det rådgivende udvalg udvikles kriterier for omkostningseffektivitet. Her er beskyttelse af de genoprettede områder et vigtigt element, da genopretningen ellers ikke kan betegnes som omkostningseffektiv – jf. også fondens overordnede formål om *”beskyttelsen af arter og genopretning af økosystemer i havet”*. Et lige så vigtigt element er, at projekterne baseres på et fagligt grundlag, til gavn for Danmarks havmiljø.

Effektevaluering

Tænketanken Hav forholder sig positivt til, at Havnaturfondens naturgenopretningsindsatser skal effektevalueres ved projektets afslutning, men vi gør opmærksom på at effekten af naturgenopretningsprojekter vil have et langt tidsperspektiv. Derfor vil effektevaluering ved et projekts afslutning ikke give et retvisende billede af projektets effekt på havnaturen. Tænketanken Hav gør opmærksom på at marint feltarbejde også i forbindelse med effektevaluering kan være relativt omkostningstungt, og det findes derfor uhensigtsmæssigt, at der lægges op til at effektevalueringen kan undgås, hvis det bliver for dyrt.

Tænketanken Hav anbefaler derfor, at alle genopretnings- og sameksistensprojekter skal effektevalueres, herunder at der også skal foretages en effektvurdering 10 år efter projektets afslutning.

Tænketanken Hav anbefaler derudover også en uddybning af, hvordan effektvurdering vil blive anvendt som beslutningsgrundlag til fremadrettet at udvælge naturgenopretnings- og sameksistensprojekter.

Data og analyseværktøj

Det er meget positivt, at der i Havnaturfonden afsættes midler til bedre håndtering af marine miljødata i Danmark og til udvikling af et analyseværktøj til økosystemanalyser og kumulative effekter. Tænketanken Hav henviser i den forbindelse til sin publikation ”Anbefalinger til et Nationalt Digitaliseringsprogram for Marine Data” fra maj 2024.

Lovforslaget bør give bred mulighed for bedre håndtering af marine data, og ikke begrænse sig til data ifm. VE-projekter på havet og Havnaturfondens kommende kortlægningsindsatser. I den politiske aftale, er disse to punkter nævnt som prioriterede eksempler, men ikke begrænset hertil. Hvis der opstår mulighed for yderligere finansiering til fondens arbejde med data og analyseværktøj, bør dette nemt kunne imødekommes uden lovændringer.

Tænketanken Hav anbefaler derfor, at følgende tekst fra den politiske aftale indskrives i lovforslaget: *”Initiativet forudsætter en samlet økonomisk ramme på 70 mio. kr. og vil kunne udvikles med yderligere datatyper og analysemuligheder, såfremt der afsættes finansiering ud over de 70 mio. kr.”* (Politisk aftale om etablering af Havnaturfonden, 27. juni 2024).

Endvidere minder Tænketanken Hav om, at det fremgår af den politiske aftale, at den nødvendige supplerende finansiering til data og analyseværktøj drøftes ifm. forhandlinger om fremtidens erhvervsfiskeri.

Tænketanken Hav har i sin publikation ”Anbefalinger til et Nationalt Digitaliseringsprogram for Marine Data” fra maj 2024 anbefalet: ”udvikling af et databaseret digitalt analyseværktøj til at understøtte myndighederne i en økosystembaseret tilgang til havplanlægning og til at understøtte vurdering af kumulative effekter. Værktøjet bør kunne kortlægge og vurdere økosystemkomponenter, presfaktorer og kumulative effekter. Det bør også være muligt at benytte værktøjet til at arbejde med zoner og scenarier ift. aktiviteter/presfaktorer og naturbeskyttelse. Opmærksomheden henledes på det danske ØKOMARprojekt og det svenske Symphony-projekt. Med tiden bør det databaserede værktøj udvikles til mere lokal geografisk skala”.

Tænketanken Hav har analyseværktøjet som en høj prioritet med henblik på at udvikle den danske havplanlægning til at blive udarbejdet på et økosystembaseret grundlag. Vi anbefaler derfor kraftigt, at lovforslaget medtager følgende passage fra den politiske aftale, da det har væsentlig betydning for Tænketanken Hav, at det udviklede analyseværktøj rent faktisk kommer til at kunne leve op til det oprindelige formål:

- ”Initiativet indebærer ligeledes udviklingen af et analyseværktøj til økosystemanalyser, som skal understøtte grundlaget for økosystembaseret havplanlægning og derved forbedre beslutningsgrundlaget for planlægningen på havet.”
- ”Analyseværktøjet skal også inddrage presfaktorer, kumulative effekter og kunne udarbejde scenarier, der kan understøtte politiske beslutninger”. (Politisk aftale om etablering af Havnaturfonden, 27. juni 2024).

Genbesøg

I den politiske aftaletekst fra 27. juni 2024 om Havnaturfonden, er det besluttet, at aftalen om Havnaturfonden skal genbesøges i 2028. Det fremgår af aftalen, at partierne ved genbesøget skal drøfte mulighederne for en permanent og uafhængig fond med varig finansiering, herunder til videreudvikling og drift af den marine digitale infrastruktur.

Tænketanken Hav opfordrer i den forbindelse til, at Havnaturfonden på sigt etableres som en permanent og uafhængig Havnaturfond og at der etableres en varig finansiering, herunder til videreudvikling og drift af Danmarks marine digitale infrastruktur. Tænketanken Hav lægger derfor stor vægt på alle disse dele i genbesøget.

Tænketanken Hav anbefaler derfor, at der i bemærkningerne til lovforslaget er et afsnit om dette genbesøg af Havnaturfonden.

Ændring af havplanloven

Afslag på ansøgninger der er i strid med havplanen

Tænketanken Hav støtter, at der fremover kan gives afslag i medfør af havplanen. Dette er med til at styrke havplanen som planlægnings- og forvaltningsredskab og anvendelsen af en økosystembaseret tilgang.

Mulighed for midlertidig dispensation fra havplanen

Lov om maritim fysisk planlægning (havplanloven) fastlægger rammerne for gennemførelsen af en planlægning af de danske havområder. Tænketanken Hav opfordrer generelt til, at havplanlægningen fremover udføres ud fra en økosystembaseret tilgang og finder ikke, at den nuværende havplan er udarbejdet ud fra en økosystembaseret tilgang.

I 2022 udarbejdede Tænketanken Hav en række anbefalinger om en økosystembaseret havplan med et stærkere fokus på naturbeskyttelse sammen med vores medlemmer:

<https://cdn.sanity.io/files/bo7elojo/production/302b00e5fb379274eb808d4411eef644b2a424b1.pdf>

Tænketanken Hav har noteret sig, at den foreslåede ordning muliggør en midlertidig anvendelse af områder uden for de udviklingszoner, der er udlagt til formålet og at dispensationen kan gives til arealanvendelse med henblik på forskning, udvikling eller test for en periode på op til 4 års varighed. Tænketanken Hav noterer sig desuden, at det i lovforslaget præciseres, at det er

projekter indenfor forskning, udvikling og test med henblik på ”grønne løsninger” og at dispensationsadgangen er rettet mod arealanvendelser, som tilsigter at understøtte og fremskynde mål inden for klima, vedvarende energi, natur, miljø og biodiversitet. Samt at der ikke vil kunne gives dispensationer, der strider mod forpligtelser, der følger af EU-retten, herunder forpligtelser der følger af EU's naturdirektiver (habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne), vandrammedirektivet samt havstrategiens miljømål og indsatsprogram, herunder udpegningen af havstrategiområder.

Tænketanken Hav anbefaler følgende præciseringer i lovforslaget:

- at dispensationsordningen skal administreres restriktivt, så der ikke kan opnås tilladelse til løsninger, som i sagens natur ikke kan anses for bæredygtige.
- at det præciseres yderligere hvad ”grønne løsninger” er i form af konkrete kriterier, og at anmodningen om dispensation skal indeholde en konkret vurdering af, om arealanvendelsen til forskning, udvikling eller test vil kunne bidrage til opfyldelsen af disse kriterier og dermed rent faktisk er en løsning, der kan bidrage til at nå regeringens mål eller forpligtelser inden for klima, biodiversitet eller miljø.
- at det præciseres, at der ikke kan gives dispensation til arealanvendelser, hvor der kræves en miljøvurdering eller en Natura 2000 konsekvensvurdering
- at der ikke kan dispenseres i områder, der er udpeget til naturbeskyttelse
- at der på baggrund af kriterierne udarbejdes en vejledning med eksempler over aktiviteter, som ikke vil kunne opnå dispensation for derved at skabe gennemsigtighed i forvaltningen.
- at der allerede ved dispensationen fastlægges vilkår for afvikling/dekommissionering af projektet og efterfølgende genopretning af habitaterne i området
- at dispensationer ikke kan forlænges.
- at erhvervsministeren én gang årligt skal orientere erhvervs-, miljø- og klimaordførerne om de givne dispensationer i havplanen og en redegørelse af, at dispensationerne ikke er til hinder for en økosystembaseret tilgang.

På længere sigt og i forbindelse med opdatering af havplanen anbefaler Tænketanken Hav, at det overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt at reservere zoner til forskning, udvikling eller test i havplanen for at understøtte en økosystembaseret tilgang.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, er I meget velkommen til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Sune Agersnap
Havbiolog, PhD
30920017
sua@taenketankenhav.dk

Ditte Mandøe Andreasen
Faglig programchef
30920001
dma@taenketankenhav.dk

Brøndby, d. 12. december 2024

Dansk Forening for Rosport (DFFR), Dansk Kano og Kajak Forbund (DKF) og Dansk Sejlunions (DS) bemærkninger til høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøloven (etablering af Havnaturfonden) og lov om maritim fysisk planlægning

Forbundene vil gerne takke Miljø- og Ligestillingsministeriet for muligheden for at kommentere på deres udkast til lovforslaget, i vores egenskab af landsdækkende organisationer for vandaktiviteter placeret på havet og ved kystområder.

Støtte til etableringen af Havnaturfonden

Forbundene støtter helhjertet genopretningen af marine økosystemer og hilser etableringen af Havnaturfonden velkommen som et vigtigt skridt i denne retning. Med fondens formål om at bidrage til naturgenopretning samt et styrket system for lagring og udstilling af miljødata, vurderer vi, at initiativet er positivt for vidensindsamling vedrørende energiprojekter og naturhensyn.

Bemærkninger til ændring i lov om maritim fysisk planlægning

Forbundene bemærker, at lovforslaget introducerer en mulighed for midlertidig dispensation fra havplanens bestemmelser (jf. § 16 a), med henblik på forskning og udvikling mv. af op til fire års varighed.

Vi forudsætter, at en dispensation til de omhandlede formål (forskning etc. inden for bæredygtighed, klima m.v.) ikke medfører etablering af anlæg osv., der begrænser danskernes muligheder for fortsat at færdes sikkert på vandet i deres fritid. Det er meget vigtigt, at anlægget ikke skaber hindringer i mulighederne for at anvende den rute, der vurderes at være mest sikker under de givne forhold mht. vind, vejr, strøm mv. for sejlere, paddlere og roere.

Derudover ville det være ønskeligt at få klare rammer for, hvordan de udtagne områder gøres tilgængelige igen efter afslutningen af disse midlertidige projekter.

Vi anbefaler, at rekreative brugere, herunder repræsentanter for vandsportens sektorer, inddrages som interessenter i beslutningsprocessen for dispensationer. Dette vil bidrage til at sikre en afbalanceret anvendelse af de maritime områder, som tager hensyn til både rekreative behov og de øvrige samfundsmæssige interesser.

Havområdernes betydning og koordinering af initiativer

På nuværende tidspunkt er der stort fokus på de danske hav- og kystområder gennem forskellige projekter og initiativer, herunder Trepartsaftalen, etablering af Marine Naturnationalparker og implementeringen af den europæiske biodiversitetsstrategi, der omfatter strengt beskyttede områder på havet.

Vi forventer, at der sker en effektiv koordinering af disse initiativer, så de bidrager til et sammenhængende og helhedsorienteret arbejde.

Det er vigtigt at erindre, at havet er fælleseje og tilhører alle danskere og ikke private interesser. Miljø- og Ligestillingsministeriets fokus bør være på at undgå beslaglæggelser og begrænsninger, der hindrer den frie adgang til havet.

Derfor vil vi igen opfordre ministeriet til at inddrage de folkelige organisationer, der vejleder og rådgiver de borgere, som anvender vores fælles "blå natur" til rekreative formål i forbindelse med vidensindsamling og fremtidig anvendelse af de maritime områder.

Vi takker for muligheden for at deltage i denne høringsproces og står til rådighed for yderligere dialog.

Med venlig hilsen

Irene H. Lauridsen
Miljø- og udviklingskonsulent
Dansk Forening for Rosport, Dansk Kano og Kajak Forbund og Dansk Sejlunion.

HØRINGSSVAR:

**WWF VERDENS NATURFONDENS BEMÆRKNINGER TIL ” LOV OM
ÆNDRING AF LOV OM BESKYTTELSE AF HAVMILJØET OG LOV
OM MARITIM FYSISK PLANLÆGNING (ETABLERING AF
HAVNATURFONDEN OG MULIGHED FOR MIDLERTIDIG
DISPENSATION FRA HAVPLANEN M.V.)” SAGSNR. 2024- 7115**

WWF Verdensnaturfondens bemærkninger til "Lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet og lov om maritim fysisk planlægning (Etablering af Havnaturfonden og mulighed for midlertidig dispensation fra havplanen m.v.)" SAGSNR. 2024-7115

WWF Verdensnaturfonden arbejder for at beskytte natur på land og på hav bedre samt fremme en bæredygtig økonomi. Vi repræsenterer en global miljøorganisation med et dedikeret mål om at forhindre yderligere tab af arter og naturlige levesteder, og vi arbejder for at halvere vores miljømæssige fodaftryk. Vi takker derfor for muligheden for at afgive hørings svar.

Generelle bemærkninger

WWF Verdensnaturfonden (herefter WWF) er meget positive over for etableringen af Havnaturfonden, dens sigte og nedsættelsen af et rådgivende udvalg til Havnaturfonden. WWF er enige i, at det danske hav er under stort pres, og at Havnaturfondens indsatser for genopretning af havnaturen skal være fagligt velbegrundede og effektive. WWF er enige i, at de marine økosystemers sundhed og robusthed er en begrænsende faktor for udbygning af havvind, og at sameksistens mellem havvind og naturen derfor er af høj prioritet. WWF anbefaler, at det rådgivende udvalg anvendes til ikke blot at vurdere sekretariatets forslag til aktiviteter, men også til at udvikle forslag til Havnaturfondens aktiviteter.

WWF betragter den nuværende havplan som mangelfuld, og vi vil fortsat arbejde for, at den kan opfylde krav til at være *økosystem-baseret*, da dette med den nuværende ramme ikke er muligt. Alligevel forstår WWF behovet for at sikre agilitet i havplanen og behovet for at kunne afvise ansøgninger til aktiviteter, som ikke er i tråd med havplanen. WWF ser muligheder i lovændringen for test og forskning i forbindelse med naturgenopretning, men er samtidigt bekymrede over, at test af nye aktiviteter af industriel karakter, selv inden for en begrænset periode på 4 år, potentielt kan have varige, negative påvirkninger på havets natur- og miljø, som ikke har været behandlet i en analyse af kumulative presfaktorer.

Problemstilling

Havnaturfonden har til formål at foretage genopretning af havnatur samt at opbygge viden om sameksistens mellem VE-udbygning og natur- og miljøhensyn på havet. Lovforslaget fastsætter Havnaturfondens formål, governance model samt fordeling af midler mellem opgaver i henhold til Aftale om etablering af Havnaturfonden (regeringen (S, V, M) og SF, KF, EL og RV) fra 27. juni 2024. Der er behov for at sikre, at Havnaturfonden igangsætter ekstraordinære aktiviteter, samt at disse tænkes sammen med relaterede projekter, miljømål m.m.

Lovforslaget indeholder mulighed for at dispensere fra havplanen til arealanvendelse med henblik på forskning, udvikling eller test på havet, når de har en midlertidig varighed på maksimalt fire år. Derudover tydeliggøres det, at offentlige myndigheder har en ret og pligt til at afslå en ansøgning om tilladelse til anlæg eller arealanvendelse, der er i strid med havplanen, forslag til havplan eller ændringer af havplanen. I denne sammenhæng er det vigtigt, at der ikke utilsigtet skabes "smuthuller" i havplanen. Samtidigt kan der fjernes barrierer for naturgenopretningsindsatser.

WWF ANBEFALER

Havnaturfonden:

- WWF anbefaler en kortlægning af overlap og synergier i forhold til opfyldelse af miljø- og naturmål på tværs af sektorpolitik, så disse kan tænkes sammen. Herved kan der identificeres synergier og omkostningseffektive løsninger, som f.eks. kan styrke både biodiversitet og fiskebestande.

- WWF er enig i, at Havnaturfondens arbejde fokuseres på de syv farvande, hvor naturtab er dokumenteret, og hvor der samtidigt er gunstige forhold for naturgenopretning. WWF anbefaler dog at fortsætte vidensopbygningen i øvrige dele af det danske hav.
- WWF anbefaler, at effektevaluering prioriteres meget højt i arbejdet med Havnaturfondens aktiviteter. Der mangler evidens om langsigtede effekter af naturgenopretning i danske farvande – evidens, som kan vejlede fremtidige indsatser, danne grundlag for tilpasninger m.m.
- WWF anbefaler, at det rådgivende udvalg inddrages tidligst muligt i selve udformning af Havnaturfondens indsatser og aktiviteter. Den samlede erfaring og tværfaglighed i udvalget kan bidrage til at identificere indsatser og aktiviteter, som har bredest mulig virkning på havnaturen.
- WWF anbefaler, at Havnaturfondens midler udelukkende målrettes *ekstraordinære* indsatser og ikke til opgaver, som i forvejen er myndigheders ansvar og drift eller private aktørers forpligtelser.

Havplan:

- WWF anbefaler, at der kræves nye miljøvurderinger, hvis et projekt ønskes forlænget efter de 4 år er udløbet, og at der ellers stilles krav om fuld dekommissionering og evt. genopretning af tabt eller degraderet natur.
- WWF anbefaler, at der på forhånd udvikles kriterier, som kan understøtte sektormyndigheders vurdering om ansøgt arealanvendelse opfylder kravene til at blive betragtet som forskning, udvikling eller test.

Havnaturfondens indsatser skal tænkes sammen med øvrige politiske tiltag

Udover Naturgenopretningsforordningen er genopbygningen af marine levesteder og naturtyper helt centralt flere andre politiske spor inkl. de marine nationalparker og fiskeriforvaltningen. Stenrev er essentielle levesteder for fisk, som fanges af erhvervsfiskere. Ålegræs rummer både en høj diversitet og vigtige opvækstområder for fisk inklusive konsumarter. Biogene rev kan medvirke både til at danne levesteder for andre arter og til forbedring af vandkvalitet. Derfor anbefaler WWF en kortlægning af potentielle overlap og synergier i forhold til opfyldelse af miljø- og naturmål på tværs af sektorpolitik, så disse kan tænkes sammen.

Havnaturfondens indsatser skal fokuseres på områder med dokumenteret naturtab og gunstige forhold

WWF ser stor fornuft i at fokusere på de syv farvande, hvor naturtab er dokumenteret, og hvor der samtidigt er gunstige forhold for naturgenopretning. Det er dog vigtigt at fortsætte vidensopbygningen i øvrige dele af det danske hav.

Effektevaluering af Havnaturfondens indsatser er vigtigt

Der er stor mangel på evidens for naturgenopretning baseret på referenceområder og lange tidsserier fra danske farvande. WWF anbefaler at effektevaluering prioriteres meget højt i arbejdet med Havnaturfondens aktiviteter. Herved bidrager indsatserne bedst muligt til at skabe ny viden, som kan anvendes i andre dele af det danske hav og endda internationalt. Dette vil ligeledes bidrage til at styrke det danske forskningsmiljøer internationalt.

Tidlig indflydelse på Havnaturfondens aktiviteter

Ifølge lovteksten skal det rådgivende udvalg rådgive Havnaturfonden høres om de naturgenopretnings- og kortlægningsprojekter, som sekretariatet indstiller til miljøministeren. WWF anbefaler, at det rådgivende udvalg får beføjelse til, tidligst muligt, at medvirke til selve udformning af indsatser og aktiviteter.

Det rådgivende udvalgs sammensætning kan styrke udviklingen af en integreret og økosystem-baseret tilgang til Havnaturfondens genopretningsindsatser og nytænkning i forhold til at bringe sameksistens fra teori til praksis. Udvalgets bredt og tværfagligt sammensatte medlemmer vil også kunne medvirke til identificere synergier med andre processer, forskningsprojekter m.m. og derved forhindre dobbeltarbejde.

Havnaturfondens midler skal bruges på ekstraordinære indsatser og aktiviteter

Det er også essentielt, at Havnaturfondens midler udelukkende målrettes *ekstraordinære* indsatser og dermed ikke anvendes til opgaver, som i forvejen er myndigheders ansvar og drift, eller som reelt ligger inden for private aktørers forpligtelser i forhold til f.eks. overvågning, afværgeforanstaltninger m.m. Dette kan det rådgivende udvalg medvirke til at sikre.

Det skal være muligt at afslå en ansøgning i strid med havplanen

En havplan skal være økosystem-baseret, hvilket blandt andet betyder, at det samlede pres fra alle aktiviteter på havets økosystemer, ikke overstiger havnaturen bæreevne og muligheder for at opnå en god miljøtilstand (Havstrategidirektivet). En sådan analyse af det samlede, kumulative pres vil per definition blive ugyldig, hvis større, uventede projekter eller anlæg tillades i havplanens zoner. Alene dette er nok til at underbygge behovet for at afslå ansøgninger.

Muligheder og bekymring i en smidig havplan

En havplan bør være økosystem-baseret og udviklet på baggrund af bedst mulige data og analyser af samfundets behov årtier ud i fremtiden. Det er kritisabelt, at der, allerede et år efter vedtagelsen af havplanen, er behov for at gøre den mere smidig.

Alligevel mener WWF, at det er positivt, at potentielle barrierer vil kunne fjernes for arealkrævende naturgenopretning eller kompenserende projekter i forbindelse med etablering af anlæg til havs. Sådanne projekter vil have positiv effekt på havnaturen.

WWF er samtidigt bekymret over, at tilladelser vil kunne gives i alle zoner til test og forskning af teknologi og anlæg af industriel karakter. Selv med en begrænset tilladelse i maksimalt fire år kan der opstå varige, negative påvirkninger, som principielt burde have været inkluderet i analysen af det samlede, kumulative pres på havnaturen. I de fire år vil havplanens analyse af kumulative påvirkninger i princippet træde ud af kraft.

WWF anbefaler under alle omstændigheder, at der kræves nye miljøvurderinger, hvis et projekt ønskes forlænget efter de fire år er udløbet, og at der ellers stilles krav om fuld dekommissionering og evt. genopretning af tabt eller degraderet natur.

Udvikling af kriterier for forskning, udvikling og test

Lovforslaget lægger op til, at det er sektormyndigheden, der på baggrund af sektorlovgivningen skal foretage vurderingen af, om arealanvendelsen opfylder kravene til at blive betragtet som forskning, udvikling eller test. Lovforslaget nævner ligeledes, at havplanen skal være et helhedsorienteret og langsigtet styringsværktøj, der ikke bliver ændret på ad hoc-basis som følge af enkeltansøgninger hos de offentlige myndigheder, hvis afgørelser skal udstedes i overensstemmelse med den gældende havplan.

For at sikre havplanens integritet anbefaler WWF, at der på forhånd udvikles forholdsvis hårde kriterier, som kan understøtte denne vurdering, samt at disse kriterier sendes i høring hos relevante interessenter.

Venlig hilsen

Thomas Kirk Sørensen
Lead Conservation Specialist Oceans
WWF Verdensnaturfonden